

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา
ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา

**A Study of Open Behavior in Getting Information to Facilitate Intellectual
Development of the People on Self-Independence for Sustainable Development
According to the Buddhist Way**

โดย

รศ. บำรุง สุขพรรณ

ดร.บัว พลรัมย์

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978-974-364-593-8

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา
ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา

**A Study of Open Behavior in Getting Information to Facilitate Intellectual
Development of the People on Self-Independence for Sustainable Development
According to the Buddhist Way**

โดย

รศ. บำรุง สุขพรรณ

ดร.บัว พลรัมย์

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978-974-364-593-8

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

A Study of Open Behavior in Getting Information to Facilitate Intellectual Development of the People on Self-Independence for Sustainable Development According to the Buddhist Way

by

Asst. Prof. Bamroong Sukphan

Dr. Bau Ponrum

Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University

B.E.2547

Research Project Supported by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ISBN 978-974-364-593-8

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา
ผู้วิจัย:	รองศาสตราจารย์ บำรุง สุขพรรณ, ดร.บัว พลรัมย์
ส่วนงาน:	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีงบประมาณ:	2547
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ แนวคิดและกระบวนการทัศนของประชาชนในการส่งเสริมภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา

การวิเคราะห์ข้อมูลให้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ว้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ค่า t-test One Way Anova และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีการศึกษาระดับประถม อาชีพรับจ้างทั่วไป และมีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง” พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการบริโภคสินค้าและบริการฯ ไม่ควรบริโภคจนเกิดกิเลส และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ส่วนใหญ่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง ที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง” ในระดับมาก

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับ การพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ สื่อกิจกรรมและสื่อมวลชน พบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยช่วยส่งเสริมการให้เกิดธุรกิจชุมชนครบวงจร และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่อยู่จังหวัด เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเนื่องกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ สื่อกิจกรรม และสื่อมวลชน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ เป็นประจำจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป สื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ต่อเนื่อง 10,000 บาท และ สื่อกิจกรรม สื่อมวลชนรวม ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป อาชีพค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว รายได้ต่อเนื่องมากกว่า 10,000 บาท

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่อยู่จังหวัด เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องกับการคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดชลบุรี, เพศชายมีความเห็นมากกว่าเพศหญิง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอนุปริญญาขึ้นไป มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่อยู่จังหวัด เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัท/ธนาคาร และมากกว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป และมากกว่าอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ, สื่อกิจกรรม, และสื่อมวลชน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารฯ เป็นประจำ **สื่อเฉพาะกิจ** จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง **สื่อกิจกรรม** จะมีความคิดเห็นมากกว่าไม่เคยเปิดรับข่าวสารฯ และมากกว่าเปิดรับข่าวสารฯ เป็นประจำ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ, สื่อกิจกรรม และสื่อมวลชน กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ พบว่า

สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง และเปิดรับข่าวสารฯ เป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับ

สื่อเฉพาะกิจ สื่อกิจกรรมและสื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง

Research Title: A Study of Opening Behavior in Getting Information to Facilitate Intellectual Development of the People on Self-Independence for Sustainable Development According to the Buddhist Way

Researchers: Asst. Prof. Bamroong Sukphan Dr. Bau Polrum

Department: Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University

Fiscal Year: 2547 / 2004

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

The research title “A study of opening behavior in getting information to facilitate intellectual development of the people on self-independence for sustainable development” has an objectives as follows: to study opening behavior in getting information of the people to facilitate intellectual development of the people on self independence for sustainable development according to the Buddhist way of the mass media concept and idea process of the people, to facilitate the knowledgement and participating I activities o self independence development according to Buddhist way.

To analyze data was percentage, mean and inferential statistics for research test of hypothesis L t-test, one way anova, Chi-Square.

The results of the research were seen as follows: the most samples were female with elementary school, employment with income 5,000-10,000 baht per month.

And opinions concerning with self independence for the Buddhist sustainable development have been background from the Buddha’s teachings called “Middle Path.” And most samples were found consumption and service of a commodity. It should not be consumed so much until which cause of desire and in overall parts was. The opinions toward to self independence for sustainable development were base on the Buddha’s teaching called “The middle Path” n high level.

The opinion behavior of getting information for the Buddhist sustainable development concerned with self independence, individual communication, specific communication and mass-media were seen that the most samples have opening behavior of getting information concerning with self-independence from mass media and in overall part. Most samples have opening behavior of getting information of people from mass communications in moderate level.

By participating in activities concerned with self independence for sustainable development. Samples facilitated the perfect business of community and in overall parts; the most participating was in moderate level.

But relationship of provincial residence among sex, degree of education, occupation and monthly income with opening behavior in getting information concerned with self-independence from individual communication, specific communication, communication of activities and mass media was found as follows:

Specific communication: the most samples with opening behavior in getting information concerned with self independence residence in Ayuthaya with education level were in high school, occupation of employment have monthly income amount 10,000 baht. Communication of activities and mass media: the most samples with regularly opening behavior in getting information have opinions toward self independence etc. residence in Ayuthaya and have education since diplomatic level, having occupation concerning with a trade, individual business and monthly income more than 10,000 baht.

Relationship of provincial residence among sex, degree of education, occupation and monthly income with opinions to self independence were found.

The samples residing in Ayuthaya will have opinions toward to self independence for sustainable and more than the samples were residing in Chonburi. The samples having education since level of high school and a diplomatic level will have opinions toward to self independence for sustainable development and more than the samples having education in level of elementary school. The samples with occupation of a trade individual business will have opinions toward to self independence etc. more than the samples having occupation concerning pupils, students, housewife in other.

Relationship between the samples with opening behavior of getting informations concerning self independence etc. from individual communication, specific communication and mass media with opinion toward to self independence etc. was found. Specific communication: the samples with regularly opening behavior of getting information will have opinions toward to self independence more than rarely opening behavior of geeing information and more than regularly opening behavior of getting information.

Relationship between the samples with opening behavior of getting information concerning with self independence etc. from individual communication, specific communication, communication of activities and mass media with participating in activities concerning on self independence etc. more than the samples having rely opening behavior of geeing information.

Specific communications, communication of activities and mass media: the samples with regularly pinging behavior of getting information concerning with self independence etc. from specific communication will participate in activities concerning with self independence etc. more than the sample with a close behavior and occasionally opening behavior of getting information.

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนการศึกษาวิจัยจาก สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และได้รับความร่วมมือจากบุคคล และหน่วยงานหลายฝ่ายที่ให้การสนับสนุนข้อมูล และการเก็บข้อมูลในพื้นที่ ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คือ พระครูปลัดสุวัฒนวิจิรคุณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระสุธีวรญาณรศ., ป.ธ. 8, ดร. พระศรีปริยัติโมลี รศ., ป.ธ. 9, ดร. พระมหาสมจินต์ สมมาปญฺโญ ผศ., ป.ธ. 9, ดร. พระมหาต่วน สิริธมฺโม, ดร. พระมหาเจิม สุวโจ ศาสตราจารย์พิเศษ จ้านงค์ ทองประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน งามสนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญมี แทนแก้ว อาจารย์ สนิท ไชยวงศ์ศต

ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณที่ให้การสนับสนุนการศึกษาวิจัย มา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์บำรุง สุขพรรณ และคณะ

๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ 1	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	8
1.5 นิยามศัพท์	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารกับการพัฒนาท้องถิ่น	13
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย	16
2.4 ทฤษฎีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร	20
2.5 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล	22
2.6 ทฤษฎีกลุ่มสังคม	22
2.7 แนวคิดทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์	22
2.8 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะ	25
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 37	
3.1 รูปแบบการวิจัย	37
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	37
3.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง	37

3.4	ตัวแปรที่ศึกษา	38
3.5	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4	ผลการวิจัย	42
4.1	ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์	42
4.2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา	45
4.3	พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา	47
4.4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	48
4.5	การทดสอบสมมติฐาน	49
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	85
5.1	สรุปผลการวิจัย	86
5.2	อภิปรายผล	93
5.3	ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม		100
ภาคผนวก		103
	ผนวก ก แบบสอบถาม	104
ประวัติผู้วิจัย		108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	42
2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	43
3. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	44
4. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	45
5. จำนวนและร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือ ทางสายกลาง	46
6. จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวจากสื่อ	47
7. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	48
8. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด	49
9. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	50
10. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	51
11. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	52
12. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	53
13. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด	54
14. จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	55

41. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน	80
42. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล	81
43. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ	82
44. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม	83
45. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลให้หลายองค์กรและหน่วยงานเริ่มตระหนักถึงปัญหาและพยายามพิจารณาถึงพื้นฐานการพัฒนาที่แท้จริงของประเทศพบว่า พื้นฐานการพัฒนาประเทศในอดีต (จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนปัจจุบัน) ยังแสดงให้เห็นว่าการมองภาพรวมการพัฒนาจากระดับบนไปสู่ระดับล่างหรือจากภาครัฐไปสู่ภาคเอกชน ซึ่งผลของการพัฒนาดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่จำเป็นเร่งด่วนของประชาชนได้อย่างแท้จริง

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จึงได้ปรับแนวความคิดการพัฒนาจากเดิม ที่เคยเน้นการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจเป็นหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำคัญของการพัฒนาในทุกเรื่อง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเท่านั้น รวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผนจากการแยกส่วนรายสาขาทางเศรษฐกิจ สังคมที่ขาดความเชื่อมโยง เชื่อมต่อกันมาเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการ ให้เป็นการพัฒนาแผนฯ ที่เอื้อประโยชน์ให้คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศอย่างแท้จริง

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 มีดังนี้

1. การพัฒนาศักยภาพของคน ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม และมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสพัฒนาในแต่ละพื้นที่ของประเทศ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาจิตใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติการพัฒนาสติปัญญาและทักษะฝีมือแรงงานให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงขึ้นในกระบวนการผลิต และสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาสุขภาพ และพละนาถมิที่มุ่งเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

¹ ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ, *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544)*, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2540), หน้า 25-29.

2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม ให้เอื้อต่อการพัฒนาคน ประกอบด้วยแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัวชุมชน การสร้างโอกาสให้ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคม การพัฒนาระบบความมั่นคงทางสังคมเพื่อสร้างหลักฐานประกันด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วถึง การเสริมสร้างขีดความสามารถในระบบอำนาจ ความยุติธรรมและระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชน การส่งเสริมให้วัฒนธรรมมีบทบาทในการพัฒนาคนและประเทศให้สมดุลและยั่งยืน

3. การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาค และชนบทที่ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง ประกอบด้วยแนวทางการกระจายโอกาสและความเจริญด้วยการพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาค การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการกระจายการพัฒนาด้วยการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน การสร้างโอกาสการพัฒนา เพื่อการสร้างอาชีพและการมีงานทำด้วยการส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน การกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการบริการทางสังคม การแก้ไขปัญหาและรักษาสภาพแวดล้อมเมืองการบริหาร การจัดการงานพัฒนาในลักษณะพหุภาคี ทั้งในงานพัฒนาทั่วไปในระดับพื้นที่

4. การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย แนวทางการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง และเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ การปรับโครงสร้างการผลิตให้เข้มแข็งเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเป็นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนการพัฒนาพื้นที่ชุมชน และบริการ โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับคุณภาพชีวิต

5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยแนวทางการบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมบูรณ์ เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศวิทยา รวมทั้งการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเป็นฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว นอกจากนี้จะเน้นการจัดระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ และควบคุมดูแลอย่างแท้จริง รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากธรรมชาติ

6. การพัฒนาประชารัฐ เป็นการพัฒนาภาครัฐให้มีสมรรถนะและพันธกิจหลักในการเสริมสร้างศักยภาพ และสมรรถนะของคน ทำให้คนในสังคมเป็นมิตรกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างหลักนิติธรรมในการบริหารรัฐกิจจัดการแก้ไขความขัดแย้งในสังคมด้วยสันติ สนับสนุนให้ประชาชนทุกส่วน

ของสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของรัฐ เพิ่มพูนประสิทธิผลและประสิทธิภาพของรัฐด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ ตลอดจนการสร้างความต่อเนื่องในงานบริหารรัฐกิจ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบายสาธารณะและการกำหนดระเบียบวาระแห่งชาติ

7. การบริหารจัดการ เพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาฯ ไปดำเนินให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ประกอบด้วย แนวทางการเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติการปฏิบัติด้วยระบบการจัดการในระดับพื้นที่ตามภารกิจทางราชการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม การพัฒนากลไกของรัฐในการปฏิบัติงาน การเร่งรัดพัฒนากฎหมายให้เป็นไปในแนวทางกฎหมายระบบมหาชน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดการให้มีกฎหมายรับรองแผนพัฒนาฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีเพื่อการพัฒนา การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานกลางในการเปลี่ยนแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาสมรรถนะกลไกนอกภาครัฐ และการติดตามประเมินผล โดยการจัดทำดัชนีวัดผลของการพัฒนาแบบองค์รวม

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว นับได้ว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นแผนที่สอดคล้องและขนานรับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งให้เกิดการพึ่งตนเองใน 2 ระดับ ด้วยกัน คือ ระดับจุลภาค และระดับมหภาค

ระดับจุลภาค (Micro Level) คือ การพัฒนาประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นผู้มีคุณภาพและคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัว ทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม กล่าวคือเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี¹

นอกจากนี้วิถีชีวิตของคนในสังคม ความเป็นวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ด้วยความเรียบง่ายใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม เน้นการผลิตแบบครบวงจร เช่นการทำไร่ – นา สวนผสมเพียงเพื่อพอกินพออยู่ มีการเปิดรับข่าวสารที่มีประโยชน์ เช่น ข่าวสารการเกษตร การงาน อาชีพ ข่าวสารด้านสาธารณสุข ฯลฯ เพื่อให้เท่าทันต่อสังคม พฤติกรรมของมนุษย์เหล่านี้ จะเป็นรากฐานของการพัฒนาในระดับมหภาคของมนุษย์ต่อไป

ระดับมหภาค (Macro Level) คือ การพัฒนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นตามสภาพการณ์ เช่น ในชุมชนแออัด ปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญต้องเร่งแก้ไข นอกจากนี้ก็ยังมีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ และความสุขอย่างทั่วถึงและเป็น

¹ สมพร เทพสิทธิ, บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพฯ : สภาอุปัชฌาย์พุทธสมาคมแห่งชาติ, 2538), หน้า 12.

ธรรม อันได้แก่ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ทางจิตใจ และมีเป้าหมายให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง¹

การพึ่งตนเองในระดับมหภาคนี้ จะต้องลดการพึ่งพาระบบเศรษฐกิจจากภายนอกให้มาก รัฐจะต้องกระจายทรัพยากรและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม สนับสนุนบทบาทและพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน พัฒนากลุ่มคน และองค์ประชาชนให้เกิดความเข้มแข็ง

ดังปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด นานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน “ทางสายกลาง” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกาภิวัตน์

ความเพียงพอ หมายถึง ความพอประมาณความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่พอดีสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและธุรกิจในระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรู้ที่ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม และสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ในการศึกษาพฤติกรรมกรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพื่อหาแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการต่อประชาชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์การเผยแพร่และกำหนดแนวทางในการสร้างกระบวนการทัศน์ รวมทั้งยุทธศาสตร์ในการสร้างภูมิ

¹ อ่างแก้ว, สมพร เทพสิทธิ, บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน, หน้า 12-15.

ปัญหาให้แก่ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และสามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและดำรงตน ไปสู่การพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรม的开รับข่าวสารของประชาชน ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและกระบวนทัศน์ของประชาชน ในการส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางของพระพุทธศาสนา
4. เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากรศาสตร์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน
 - 1.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน
 - 1.2 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน
 - 1.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน
 - 1.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

4.2 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

4.3 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

4.4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5. ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5.1 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคล แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5.2 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5.3 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5.4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะจังหวัดที่มีชื่อเสียง และเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดชลบุรี

2. ศึกษาเฉพาะประชาชนที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อ และสื่อมวลชนเกี่ยวกับการสร้างภูมิปัญญา นำไปสู่การพึ่งพาตนเองที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอรัญญูญิก และจังหวัดชลบุรีที่อำเภอพนัสนิคม

1.5 นิยามศัพท์

ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ หมายถึง จังหวัดที่อาศัย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพและ รายได้ต่อเดือน

แนวคิดและกระบวนการทัศน์ หมายถึง แนวคิดหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดตามแนวทางพระพุทธศาสนา ในประเด็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีรากฐานจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาโดยยึดหลัก แนวทางคำสอนพุทธศาสนา ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และมุ่งเน้นการรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมุ่งเน้นไปสู่บุคคลและชุมชนเป็นลำดับ โดยให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองและมีความยั่งยืน สืบไป

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การ พัฒนาชุมชน โดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพึ่งพา ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนในชุมชน

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพา ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนในชุมชน จากสื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ สื่อกิจกรรมและ สื่อมวลชน

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อและสื่อมวลชน เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน ดังนี้

สื่อบุคคล หมายถึงการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู อบต. เป็นต้น

สื่อเฉพาะกิจ หมายถึงการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากแผ่นพับ ใบปลิว แผ่นป้าย โปสเตอร์ สติกเกอร์ เป็นต้น

สื่อกิจกรรม หมายถึงการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากการจัดนิทรรศการ การเดินขบวน การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

สื่อมวลชน หมายถึงการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้องค์ความรู้กำหนดกลยุทธ์ในการเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการต่อประชาชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน
2. เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่และกำหนดแนวทางในการสร้างกระบวนการทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อระดับความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
3. เพื่อประโยชน์ในการจัดกลุ่มจัดกิจกรรมในการพัฒนาชนบทให้แก่ชาวบ้าน เพื่อเป็นพื้นฐานของชุมชนท้องถิ่น และประชาชาติ
4. เพื่อประโยชน์ในการนำ “ธรรม” และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและดำรงนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของชุมชน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริม การพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา” เป็น การศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการ พึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดและกระบวนการทัศนของประชาชนในการส่งเสริมการ พัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ กับการคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพา ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการ พึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธ ศาสนาจากสื่อ กับการคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการมีส่วนร่วมใน กิจกรรม เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัย ได้นำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องมาใช้ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. แนวคิดการสื่อสารกับการพัฒนาท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย
4. ทฤษฎีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ
5. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล
6. ทฤษฎีกลุ่มสังคม
7. ทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์
8. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในกระแสโลกได้ถูกปรับปรุงใหม่ และเสนอชื่อใหม่ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development) แนวคิดนี้เกิดจากการประชุมของ Brundthland Commission เมื่อปี ค.ศ. 1978 โดยมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหากระบวนการพัฒนาที่ถูกครอบงำโดยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ และละเลยมิติทางนิเวศวิทยา อันก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สิ้นเปลือง

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถพิทักษ์รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของวันนี้ ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนยาวนานไปถึงอนาคต เพื่อสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง โดยไม่ละเลยชีวิตความเป็นอยู่ของคนรุ่นปัจจุบัน¹

หลักการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาแบบยั่งยืน 3 ประการคือ การให้ความสำคัญสูงสุดแก่คุณค่าของสิ่งแวดล้อม การขยายมิติเวลาไปสู่อนาคต และการเน้นเรื่องราวความยุติธรรมหลักการพื้นฐานดังกล่าวนี้เป็นเรื่องเกี่ยวพันกับ “ความยั่งยืนยาวนาน” ทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้ว่าพื้นฐานประการแรกเป็นการเน้นมิติแห่งความมั่นคงระบบนิเวศ หลักพื้นฐานประการที่สองเน้นมิติการมองถึงอนาคตที่ยาวไกล และหลักการประการสุดท้ายเน้นมิติความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจสังคม

การพัฒนาที่ยั่งยืน อันเป็นมิติหรือมุมมองใหม่ของการพัฒนา จึงมุ่งเน้นไปสู่บุคคลและชุมชนเป็นสำคัญ แนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดสำคัญที่ได้รับการขานรับทั่วโลก ซึ่งเห็นได้จากการประชุมสุดยอดเพื่อการพัฒนาสังคม (The World Summit for Social Development) เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2538 ที่กรุงโคเปนเฮเกน ก็สรุปว่า การพัฒนาสังคมจะต้องยึดคนเป็นศูนย์กลาง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาคือ ขจัดความยากจนที่แท้จริง กระจายความยุติธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เรื่องที่ดำเนินการ คือ ประชากร สุขภาพอนามัย การศึกษา การจ้างงาน ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมภัยพิบัติต่าง ๆ อาชญากรรม และความมั่นคงของชาติ²

¹ ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์, “การพัฒนาที่ยั่งยืน”, ในวิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย : วิธีใหม่แห่งการพัฒนา, (กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนไทย, 2537), หน้า 272.

² สุภางค์ จันทวานิชและวิศนี คีตตระกูล, “การพัฒนาแนวคิดและเครื่องชี้วัดสังคมและคุณภาพชีวิตในต่างประเทศ” ในการพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539), หน้า 65.

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ลักษณะสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวใหม่ ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาที่มีลักษณะพึ่งตนเอง หมายความว่า ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นจะต้องพึ่งพาความแข็งแกร่งและทรัพยากรของตนเองเป็นหลัก ไม่ว่าจะป็นด้านพลังงานของผู้คน ทรัพยากร ธรรมชาติ หรือทรัพยากรทางวัฒนธรรม การพึ่งตนเองไม่ใช่เรื่องของปัจเจกบุคคล แต่เป็นเรื่องของส่วนรวม ทั้งยังมีใช้เรื่องของการแยกตัวโดดเดี่ยวด้วยการปิดหมู่บ้านหรือปิดประเทศ แต่เป็นการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่เสมอภาคกับโลกภายนอก ในทางปฏิบัติที่แท้จริงการพึ่งตนเองจะมีความหมายที่สุดต่อการพัฒนาท้องถิ่น หรือพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าและเข้มแข็ง
2. เป็นการพัฒนาที่เกิดจากเนื้อในของสังคมนั้น ๆ โดยก่อตัวมาจากระบบคุณค่าดั้งเดิมที่อยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่นไม่ใช่สินค้าสำเร็จรูปที่จะนำไปใช้กับท้องถิ่นใด ๆ ก็ได้ รูปแบบของการพัฒนาจะต้องมีความหลากหลายและแปรผันตามลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น
3. เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ นอกเหนือจากความต้องการด้านวัตถุแล้ว มนุษย์เรายังมีความต้องการในมิติอื่น ๆ อีกมาก เช่น ความต้องการที่จะแสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสมอภาคเท่าเทียม ความต้องการที่จะทำให้เข้าใจและควบคุมชะตากรรมชีวิตของตนเอง เป็นต้น
4. เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงผลกระทบ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ธรรมชาติยังคงอยู่อย่างยั่งยืน ทั้งนี้โดยตระหนักถึงขีดจำกัดที่ระบบนิเวศวิทยาจะสามารถรองรับได้ รวมทั้งต้องเป็นการวางแผนพัฒนาที่เอื้อเพื่อต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในโลกด้วย
5. เป็นการพัฒนาที่มุ่งด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง ทั้งในด้านความสำคัญด้านเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยต้องส่งเสริมเงื่อนไขเพื่อการจัดการด้วยตนเอง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารกับการพัฒนาท้องถิ่น

ความสำคัญของการสื่อสารต่อการพัฒนา¹

นักวิชาการด้านการสื่อสารและด้านการพัฒนาได้เริ่มให้ความสำคัญอย่างจริงจังเกี่ยวกับการสื่อสารในฐานะที่เป็นปัจจัยต่อการพัฒนาสังคมเมื่อไม่นานมานี้ มิลลิแกน (Millikan : 3) ได้

¹ เกศินี จุฑาวิจิตร, การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครปฐม, (2540), หน้า 41.

ชี้ให้เห็นว่า ความก้าวหน้าของการสื่อสารมวลชนและการขนส่งสมัยใหม่ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาบุคคลและสังคม

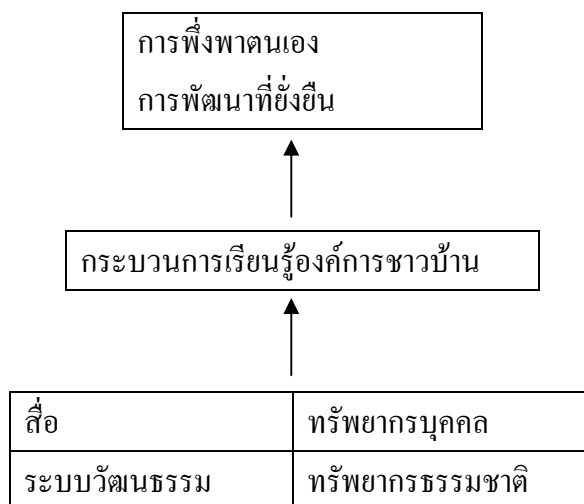
เมื่อปี พ.ศ. 2526 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็นปีการสื่อสารโลก ทั้งนี้ได้ให้แต่ละประเทศได้พิจารณาและตรวจสอบอย่างลึกซึ้งถึงระบบการสื่อสารในประเทศของตน ในทุกระดับเพื่อจะได้ทำการปรับปรุง แก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของตนในการที่จะใช้การสื่อสารเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและสังคมส่วนรวม ซึ่งในโอกาสเดียวกันนั้นเองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรัชกาลปัจจุบันได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า¹

“การสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ ซึ่งในปัจจุบัน สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงทุกขณะ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษทุกฝ่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของประเทศ จึงควรได้ร่วมมือกันดำเนินงานและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและสอดคล้อง สำคัญที่สุดควรจะได้พยายามและค้นคว้าวิจัยอันทันสมัยให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง และพิจารณาเลือกเฟ้นส่วนที่ดีมีประสิทธิภาพแน่นอน มาปรับปรุงใช้ด้วยความฉลาดริเริ่มให้เหมาะสมกับฐานะและสภาพของบ้านเมืองเรา เพื่อให้กิจการสื่อสารของชาติมีโอกาสได้พัฒนาอย่างเต็มที่และสามารถอำนวยความสะดวกแก่การสร้างเสริมเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเสถียรภาพของบ้านเมืองได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง”

ในฐานะที่การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม สังคมมีการสื่อสารดี ย่อมมีเครือข่ายการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายได้กว้างขวาง ทำให้ประชาชนสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ทั้งภายในและภายนอกตัวอำเภอ ประชาชนสามารถรับรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ การเมือง สาธารณสุข การศึกษา และเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของดิน ฟ้า อากาศ อันนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ทำให้ชุมชนโดยรวมพัฒนาได้เร็วขึ้น เช่น ในแง่การเมือง การได้รับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสภาวะทางการตลาด รู้แหล่งสินเชื่อกู้ยืมที่ยุติธรรมรู้แหล่งซื้อปัจจัยผลิตราคาถูกและรู้แนวโน้มสินค้าการเกษตรแต่ละประเภท จะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และลดปัญหาการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์, *วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย*, (กรุงเทพฯ : พุทธบูชาการพิมพ์, 2526), คำนำ.

แม้เราจะพิจารณาการสื่อสารในฐานะเป็นเครื่องมือของการพัฒนา แต่เราก็ไม่อาจที่จะมองการสื่อสารในฐานะที่เป็นปัจจัยเดียวโดด ๆ ได้ เพราะความจริงในแต่ละท้องถิ่นยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เราต้องนำมาพิจารณาแบบองค์รวม คือ

ที่มา : เกศินี จุฑาวิจิตร “การสื่อสารกับการพัฒนาท้องถิ่น” 2540¹

จากรูปดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่เราจะพัฒนาชาวบ้านหรือประชาชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเอง การพัฒนาอย่างยั่งยืน ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนหรือสังคม ดังนี้

1. ระบบวัฒนธรรม

ในเรื่องของระบบวัฒนธรรม อาจจะมองในแง่รูปธรรมและนามธรรม ได้แก่การแสดงประจำท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน กิจกรรมหรือพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมาช้านาน การงานอาชีพ ฯลฯ ส่วนในแง่นามธรรมได้แก่ ความคิด ความเชื่อ คติชาวบ้าน เป็นต้น

2. ทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น ได้แก่ พระ ครู แพทย์ ผู้นำความคิดเห็น ปราชญ์ชาวบ้าน บุคคลเหล่านี้ล้วนแต่เป็นผู้มีศักยภาพในการนำชุมชน หรือท้องถิ่นไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาตามความคาดหวัง

¹ เกศินี จุฑาวิจิตร, การสื่อสารกับการพัฒนาท้องถิ่น, ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครปฐม, (2540), หน้า 42.

3. ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรในท้องถิ่น

ได้แก่ แหล่งธรรมชาติพืชเศรษฐกิจ ป่าไม้ ภูเขา ทะเล ฯลฯ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ ธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่น ทรัพยากรเหล่านี้ นับได้ว่าเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา และชุมทรัพย์ทางเศรษฐกิจให้แก่ท้องถิ่น

4. เครือข่ายการสื่อสาร

หมายถึงระบบการสื่อสารภายในชุมชน หรือท้องถิ่น เช่น ชาวบ้านรับรู้ข่าวสารภายนอกจากแหล่งสารใด จากสื่อมวลชน หรือจากการพูดคุย ในแต่ละวันชาวบ้านจับกลุ่มคุยกันในเวลาใดและสถานที่ใด ใครคือผู้นำความคิดเห็น ใครคือบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเชื่อถือ สื่ออะไรบ้างที่มีอยู่แล้วในชุมชน เป็นต้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาดังกล่าว ผู้วิจัย ได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง เพื่อชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน อาทิ กระบวนการเรียนรู้ขององค์กรชาวบ้าน สื่อทรัพยากรบุคคล ระบบวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย¹

1. ทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย ทฤษฎีนี้เห็นว่าพรรคการเมืองที่เป็นอยู่ และระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภามีลักษณะห่างไกลจากประชาชนในระดับท้องถิ่นมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นความต้องการ ความสนใจของประชาชนในสังคมเมืองมากกว่า

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีนี้เห็นว่า สื่อมวลชนต้องเปลี่ยนจากการถ่ายทอดข่าวสารมาเป็นการสื่อสารแทนซึ่งสามารถสรุปได้อย่างละเอียด ดังนี้

1. ประชาชนแต่ละคน และแต่ละกลุ่ม มีสิทธิที่จะเข้าถึงสื่อมวลชน และได้รับการบริการจากสื่อมวลชน ตามความจำเป็นของตนและกลุ่ม
2. องค์กรและเนื้อหาของข่าวและของสื่อไม่ควรตกอยู่ภายใต้การควบคุมทางการเมือง
3. สื่อมวลชนดำรงอยู่เพื่อผู้รับสาร มิใช่เพื่อองค์กรสื่อและเพื่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อ

¹ เสถียร เขยประทับ, ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย, เอกสารคำบรรยาย วิชาหลักทฤษฎีการสื่อสาร, (2544), หน้า 10.

ประชาธิปไตย

หัวใจของระบบประชาธิปไตย คือ การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง การที่ประชาชนได้รับรู้เรื่องราวทางการเมือง ก็ด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ โดยการได้พูดคุยกับเพื่อน ได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ

เป็นที่เข้าใจกันว่า หากประชาชนมีความรู้ดี มีคุณธรรม จะเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมทางการเมือง

มีผู้ให้สมญานามสื่อมวลชนว่าเป็นอำนาจที่สี่ในรัฐบาล หรือฐานันดรที่ 4 รองลงมาจากอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ สื่อมวลชนซึ่งถือเป็นอำนาจที่สี่ มีหน้าที่คอยควบคุมดูแลทั้งสามอำนาจว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้หรือไม่ กล่าวคือ สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาแทนประชาชน เสมือนสุนัขที่คอยเฝ้าบ้าน การที่สื่อมวลชนทำเช่นนี้ได้สื่อจะต้องเป็นอิสระจากรัฐบาลให้มากที่สุด ต้องได้รับการคุ้มครองมิให้รัฐบาลมีอำนาจเหนือสื่อมวลชนได้

ในระบบประชาธิปไตย การสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการช่วยก่อให้เกิดความเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานและสังคมที่แตกต่างกัน การสื่อสารจึงทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมาระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเพื่อคอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ การปกครองในระบบประชาธิปไตย จึงให้เสรีภาพการแสวงหาข่าวสารและไม่ผูกขาดการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์สื่อของการสื่อสาร

อย่างไรก็ตาม เราไม่อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดการปกครองระบบประชาธิปไตยนั้นดีที่สุดในหรือเหมาะสมที่สุดในทุก ๆ ประเทศ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี มหาเธร์ มุฮัมหมัด เคยกล่าวไว้ว่า

ประชาธิปไตยแบบตะวันตก ทำให้เกิดความแตกแยกและไม่มีสิทธิเสรีภาพในสังคมที่ประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติ หลายภาษา หลายศาสนา ดังเช่นประเทศมาเลเซีย กล่าวคือ เสรีภาพมากจนเกินไปเป็นสิ่งอันตราย เราไม่ควรตกเป็นทาสของประชาธิปไตย

ในระบบประชาธิปไตยการสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยก่อให้เกิดการเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาค หรือส่วนต่าง ๆ ของสังคมที่แตกต่างกัน และช่วยย้าค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันของสังคม สื่อของการสื่อสารจะทำให้ที่ในการถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมาระหว่างผู้ที่ทำการปกครอง และผู้ที่ถูกปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อคอยสอดส่องตรวจตราการบริหารงานของรัฐบาล นอกจากนี้สื่อของการสื่อสารยังทำหน้าที่ช่วยสร้างความคิดเห็น

ให้แก่ประชาชนด้วยเหตุนี้รัฐบาลในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงทำให้เสรีภาพในการแสวงหาข่าวสารและไม่ผูกขาดการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ของการสื่อสาร

ทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย¹

แนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขทฤษฎีอิสระภาพนิยมอีกทางหนึ่ง เรียกว่า ทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมในสื่ออย่างเป็นประชาธิปไตย (Democratic participant media theory) McQuail กล่าวว่าทฤษฎีนี้เกิดจากการตอบโต้ ก. (สื่อมวลชนของเอกชนที่มีลักษณะเป็นการค้าและผูกขาด) และ ข. (สถาบันกระจายเสียงสาธารณะ (Public Broadcasting institutions) ที่มีลักษณะราชการและรวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (Bureaucratisation and centralism) ในสังคมอิสระภาพนิยมที่พัฒนาแล้ว สถาบันกระจายเสียงสาธารณะในสังคมดังกล่าวเกิดขึ้น และดำเนินการตามทฤษฎีความรับผิดชอบ ต่อสังคม McQuail เห็นว่าองค์กรสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรการกระจายเสียงสาธารณะ (Public Broadcasting Organization) “มีลักษณะคล้ายพอกกรองลูกมากเกินไป (Top patematic) คล้ายอภิชนมากเกินไป (Top elitist) ใกล้ชิดกับสถาบันที่มีอำนาจมากเกินไป ตอบสนองต่อแรงกดดันทางการเมืองและเศรษฐกิจมากเกินไป มีลักษณะมั่นคงแข็งแรงมากเกินไป (Top Monolithic) มีลักษณะวิชาชีพมากเกินไป (Too professionalized)”²

ทฤษฎีนี้วิพากษ์วิจารณ์ว่า สื่อมวลชนที่มีขนาดใหญ่ และรวมอำนาจที่ศูนย์กลางมีแนวโน้มที่จะสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีอำนาจ ผู้ที่มีหลักฐานมั่นคง ผู้ที่อยู่ในเมืองหรืออย่างดีที่สุดก็สะท้อน (Average taste)

ทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตยไม่ได้เป็นแนวคิดที่มีลักษณะเป็น “หนึ่งเดียว” แต่ประกอบด้วยข้อเรียกร้องหลายประการว่าสื่อมวลชน “ควรทำอะไรหรือควรมีลักษณะอะไรบ้าง” จึงจะทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในสื่ออย่างเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

เทคโนโลยีการสื่อสารอาจช่วยให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในสื่อ อย่างเป็นประชาธิปไตยได้ง่ายขึ้น เช่นระบบคอมพิวเตอร์ที่ข้างหน้าสามารถช่วยให้ผู้ชมโทรทัศน์สามารถส่งสารไปยังแหล่งสารได้ การสื่อสารผ่านดาวเทียม สามารถช่วยประชาชนทุกหนทุกแห่งให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ มีความเชื่อกันว่าในอนาคต ผู้ใช้สื่อหรือผู้รับสารจะสามารถควบคุมระบบการสื่อสารให้ตอบสนองความต้องการของตนได้มากขึ้น แต่ในปัจจุบันผู้ที่มีอิทธิพลในด้านต่าง ๆ เช่น

¹Mc Quail, Dennis, Jay G. Blumler and J.R. Brown “The Television Audience : A Revised Perspective” in Dennis Mc Quail (ed.) *Sociology of Mass Communication*, (Harondworth : Penguin, 1972), pp. 96-98.

² I bid., p. 96.

ผู้นำในองค์กรของรัฐ เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในด้าน การสื่อสารเป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยเห็นว่า พรรคการเมืองที่เป็นอยู่และ ระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภามีลักษณะห่างไกลจากประชาชนในระดับท้องถิ่น ทฤษฎีนี้เน้น ความจำเป็น ความสนใจ และความต้องการของผู้รับสารในสังคมทางการเมือง และสนับสนุนความ มากมายหลากหลาย (Multi Plicity) ความเล็ก (Smallness of Scale) ความเป็นท้องถิ่น การไม่มี ลักษณะเป็นสถาบัน (De- institution) การมีลักษณะเป็นวิชาชีพน้อยลง การแลกเปลี่ยนหรือปฏิริยา สัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร และการสื่อสารตามแนวในทุกระดับของสังคม กล่าวโดย สรุปรูป ทฤษฎีนี้เห็นสื่อมวลชนต้องเปลี่ยนจากการเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดสาร ไปเป็นเครื่องมือ ในการสื่อสาร¹

อาจสรุปหลักการของทฤษฎี สื่อมวลชนแบบเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดย ได้ดังนี้

- ประชาชนแต่ละคนและชนกลุ่มน้อยมีสิทธิที่จะเข้าถึงสื่อมวลชน และได้รับบริการจาก สื่อมวลชนตามความจำเป็นของตนเอง
- สื่อมวลชนควรดำรงอยู่เพื่อผู้รับสาร ไม่ใช่เพื่อองค์กรสื่อมวลชน ไม่ใช่เพื่อผู้ประกอบการ วิชาชีพ และไม่ใช่เพื่อผู้ประกอบการวิชาชีพนี้ และไม่ใช่เพื่อผู้อุปถัมภ์ของสื่อมวลชน
- กลุ่ม องค์กร และท้องถิ่นต่าง ๆ ควรมีสื่อมวลชนของตนเอง
- สื่อมวลชนที่มีขนาดเล็ก มีปฏิริยาสัมพันธ์ และการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ดีกว่า สื่อมวลชนขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นสื่อสารทางเดียว และเป็นวิชาชีพมากเกินไป
- ความต้องการทางสังคมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน ไม่สามารถแสดงออกมา ได้ดีพอ โดยผ่านความต้องการของผู้บริโภคแต่ละคน หรือผ่านรัฐ หรือผ่านสถาบันหลักของรัฐ

แนวคิดทฤษฎีการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ โดยที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชน ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทาง พระพุทธศาสนา โดยนำมาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการ พึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในท้องถิ่น

¹ Op. cit., Mc Quail, Dennis, Jay G. Blumler and J.R. Brown “The Television Audience : A Revised Perspective” in Dennis Mc Quail (ed.) *Sociology of Mass Communication*, p. 97.

2.4 ทฤษฎีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร

การเลือกสรรในการรับสาร (Selective Process)

ในการรับข่าวสารต่าง ๆ ผู้รับสารจะมีกระบวนการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทักษะ ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งกระบวนการในการเลือกรับรู้ข่าวสารนั้น เราเรียกว่า กระบวนการเลือกสรร (Selective Process)¹ กระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filters) การรับรู้ข่าวสารของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure of Selective Attention)

หมายถึงเป็นแนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งที่มีอยู่ด้วยกันหลายแห่ง โดยทั่วไปผู้รับข่าวสาร มักเลือกเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความเชื่อถือ ทักษะ และความสนใจของตนเอง โดยผู้รับสารมักจะเลือกรับสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมของตน

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception of Selective Interpretation) เป็น

กระบวนการกลั่นกรองขั้นตอนต่อมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมาย ตามความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง ตามแรงจูงใจของตนเอง และตามสภาวะร่างกายหรืออารมณ์ เป็นต้น

3. กระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสาร

เฉพาะสารที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะของตนเอง การเลือกจดจำนี้เปรียบเสมือนเครื่องกรองขั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งในบางครั้งผู้รับสารก็จะลืมเนื้อหาของสารในส่วนที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

นอกจากนี้ วิลเบอร์ ชเรมม์ (Wilbur Schramm)² ยังชี้ให้เห็นองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสาร ดังนี้

1. ประสบการณ์ ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของตน
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตน

¹ พีระ จิระโสภณ. “ทฤษฎีสื่อสารมวลชน” ในหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน้าที่ 11 (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537).

² Schramm, Wilbur. “Nature of Communication Between Humans” in the Process and Effects of Mass Communication Wilbur Schramm and Donald F. Roberts Eds, (Urbana : Random House, 1983).

3. ภูมิหลัง ผู้รับสารที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะให้ความสนใจต่อเนื้อหาของสารต่างกัน
 4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาของสารที่ต่างกัน
 5. ความสามารถในการรับสื่อ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้รับสารที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสารที่แตกต่างกัน
 6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
 7. อารมณ์ สถานภาพทางอารมณ์อาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของสาร
 8. ทัศนคติ เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองข่าวสาร
- นอกจากนี้ เมอร์ริลล์ และ โลเวนสไตน์¹ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม
1. ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการมีเพื่อน ไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพังจึงต้องหันมาสื่อสารผู้อื่น แต่บางครั้งคนเราก็พอใจที่จะอยู่กับสื่อมากกว่าผู้อื่น
 2. ความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ไม่ว่าสิ่งที่ยากรู้นั้นจะมีผลต่อตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือเป็นผลกระทบต่อผู้อื่น
 3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง โดยทั่วไปแล้วมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว ในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสาร จึงต้องแสวงหาข่าวสาร และใช้สารบางอย่างเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดตนเองบรรลุ เพื่อให้ได้รับข่าวสาร ความรู้ ความสะดวกสบาย ปลอดภัย รวมทั้งความสนุกสนานบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
 4. สาเหตุจากสื่อ ซึ่งกระตุ้นชี้นำงานทำให้ผู้รับสารนั้น ๆ จากที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง และทำให้เกิดความพึงพอใจ เช่น คนดูโทรทัศน์แทนการออกนอกบ้าน เป็นต้น
- จากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมในการเปิดรับสารจากสื่อว่ามีกระบวนการเลือกสารและแสวงหาข่าวสารเลือกรับและเลือกจำเนื้อของข่าวสารจากสื่อ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากสื่อและตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างไร

¹John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein, **Media Message and Man**, New Perspect in Communication, (New York : David McKay company Inc., 1971).

2.5 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล (The Individual Differences Theory)

เดอเฟลอร์ (De Fleur)¹ เห็นว่าผู้รับสารจากสื่อมวลชนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทักษะคิด ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้ความสนใจการเปิดรับข่าวสารหรือตีความหมายของปัจเจกบุคคล ดังนี้

1. มนุษย์เรามีความแตกต่างอย่างมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล
2. ความแตกต่างนี้ บางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาคหรือทางร่างกายของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากความแตกต่างที่เกิดจากการเรียนรู้
3. มนุษย์ซึ่งถูกเลี้ยงดูภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง
4. จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไปด้วย

ความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นสภาวะเงื่อนไข (Conditioning) ที่กำหนดการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน

2.6 ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory)

เดอเฟลอร์ (De Fleur)² ได้เสนอทฤษฎีกลุ่มสังคมซึ่งกล่าวว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกันจะแสดงพฤติกรรมการสื่อสารมวลชนคล้ายคลึงกัน พฤติกรรมการสื่อสารมวลชนนี้ได้แก่ การเปิดรับสื่อมวลชน ตามความชอบต่อสื่อประเภทต่าง ๆ และผลของการสื่อสารเป็นต้น

สำหรับลักษณะทางสังคมที่สำคัญนั้น ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา อายุ เพศ และภูมิฐานะ เป็นต้น ซึ่งตามสมมติฐานนั้น ประชาชนมีลักษณะทางสังคมอยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะมี ความสนใจหรือพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน

2.7 แนวคิดทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์

แนวคิดทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์ คนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป ซึ่งการสื่อสารก็จัดเป็นพฤติกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ดังนั้น

¹ De Fleur, Melvin L, **Theories of Mass Communication**, Second Edition, (New York : David McKay Co., 1970), pp. 122-124.

² I bid., pp.122-124.

นักวิชาการสื่อสารบางกลุ่มจึงเชื่อว่า พฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรแตกต่างกันจึงน่าจะแตกต่างกันด้วย เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรย่อมจะมีกิจกรรมและการดำเนินชีวิต ตลอดจนการมีเวลาว่างต่างกัน จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน ดังนี้

1. เพศ พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย คือ เพศชายใช้เวลาในการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุมากกว่าเพศชาย โดยนิยมดูรายการละคร ในขณะที่เพศชายนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า หากดูโทรทัศน์เพศชายมักนิยมดูรายการข่าวและกีฬา

2. อายุ พบว่า ในวัยเด็กจะดูโทรทัศน์และฟังวิทยุมากกว่าสื่ออื่น ๆ และจะใช้สื่อเพื่อความบันเทิง เช่น การ์ตูน เพลง วิทยุรุ่นและวิทยุหุ้มสาวก็เช่นกันจะใช้สื่อเพื่อความบันเทิง โดยจะฟังเพลงตามสมัยนิยมมากกว่าดูโทรทัศน์ และจะเปิดรับนิยายสารและภาพยนตร์มากกว่าวัยอื่น ๆ ในวัยผู้ใหญ่การเปิดรับโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์มีมากพอ ๆ กัน แต่เมื่อถึงช่วง 40 ปี ปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์จะลดลง และเมื่อถึงวัยเกษียณอายุการทำงาน 55 – 60 ปี ปริมาณการดูโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น

3. การศึกษา พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับตัวแปรซึ่งเกี่ยวกับการรับสารซึ่งคอมพิวเตอร์และคณะ อธิบายว่าการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการเปิดรับข่าวสารและเรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุข และมีความสัมพันธ์กันในทางลบกับการเปิดรับเนื้อหาด้านบันเทิงจากสื่อ ลาซาร์เฟลด์และเคนเดิล พบว่า คนที่มีการศึกษาน้อยฟังวิทยุมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูง ลิงค์และฮอฟ พบว่า ผู้รับสารที่มีการศึกษาสูงใช้เวลากับสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ

4. รายได้ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยชเรมม์และไวท์ พบว่า ผู้มีรายได้สูงมักนิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์และเนื้อหาที่ค่อนข้างหนัก ไม่ค่อยสนใจเนื้อหาด้านบันเทิง แมคเนลลีและคณะ พบว่า คนที่มีฐานะดีและการศึกษาสูงเป็นคนที่ได้รับเนื้อหาสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด

เช่นเดียวกับที่ ดร. ประมะ สตะเวทิน¹ ได้กล่าวไว้ว่า ผู้รับสารที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่าง ๆ ร่วมกัน ย่อมจะมีทัศนคติและพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน ลักษณะทางประชากรศาสตร์นั้น ได้แก่

¹ ดร. ประมะ สตะเวทิน, *หลักนิเทศศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพฯ : ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 112-118.

1. อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้ว คนที่มีอายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดี มากกว่าคนที่มีอายุมาก สาเหตุที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากคนที่ต่างรุ่นต่างวัยมีประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน จึงทำให้มีทัศนคติความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมแตกต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกัน คนที่มีอายุมากกว่ามักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนัก ๆ มากกว่าเพื่อบันเทิง ในการฟังวิทยุก็เช่นกันคนที่มีอายุมากกว่ามักจะฟังรายการที่หนัก ๆ ไม่ค่อยฟังดนตรีสมัยใหม่

2. เพศ ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

3. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีวัฒนธรรมต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติ ค่านิยม เป้าหมายและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีรายได้สูงมักจะใช้สื่อมวลชนมาก และมักจะใช้สื่อสารมวลชนเพื่อแสวงหาข่าวสารหรือเรื่องราวที่หนัก ๆ เช่น อ่านหรือดูหรือฟังเรื่องการเมือง ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ เป็นต้น

4. การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงกว่าจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง และเข้าใจสารได้ดี แต่มักจะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ โดยทั่วไปแล้วคนที่มีการศึกษาสูงมักจะใช้สื่อมวลชนมากกว่าคนที่มีการศึกษาน้อย และมักจะใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อยมักใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

ขวัญเรือน กิตติวัฒน์¹ กล่าวว่า ทุกคนมีธรรมชาติที่จะเปิดรับข่าวสารตลอดเวลาเพียงแต่จะเปิดรับสื่อใดอย่างไรนั้นก็ด้วยปัจจัยที่กำหนด คือ

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มีแนวคิดว่าคนเราแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมากในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทัศนคติ ตลอดจนกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้ การจูงใจ

¹ ขวัญเรือน กิตติวัฒน์, แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสาร, ในพลศาสตร์ของการสื่อสาร, หน่วยที่ ๒, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531), หน้า 23-26.

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเรามักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม นั่นคือ มักจะคล้อยตามกลุ่มในความคิด ทักษะคติ และพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบสื่อสาร โดยเชื่อว่าลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้อยคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าว

จากแนวคิดดังกล่าว พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง ได้แก่ ประสบการณ์ ความรู้ ความสนใจ หรือ อื่น ๆ รวมทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ทำให้แต่ละบุคคลมีการเปิดรับข่าวสาร แตกต่างกัน ดังนั้น จึงได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของแต่ละปัจเจกบุคคล

2.8 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะ (อภิชัย พันธเสน)¹

ในฐานะที่ผู้สังเคราะห์ได้รับการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจกระแสหลัก อีกทั้งในระยะหนึ่งก็มีความสนใจที่จะศึกษาเศรษฐศาสตร์แนวมาร์กซิสต์ และปัจจุบันสนใจศึกษาพุทธเศรษฐศาสตร์ มีความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้นมิได้เป็นแนวคิดหรือปรัชญาที่อยู่เหนือพุทธเศรษฐศาสตร์ แท้ที่จริงแล้วเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ ส่วนหนึ่งที่เป็นสาระสำคัญของพุทธเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้เพราะพุทธศาสนาที่รู้จักกันโดยทั่วไปในหมู่พุทธศาสนิกชนในประเทศไทยที่เรียกพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทนั้น มิใช่ศาสนาในความหมายของคำว่า “religion” ของตะวันตกที่เริ่มจากฐานความเชื่อ ซึ่งสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้โดยง่ายว่าวิชาเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่พัฒนาจากแนวคิดตะวันตก ซึ่งแม้จะพยายามอ้างในความเป็นวิทยาศาสตร์ก็มีพื้นฐานมาจากความเชื่อบางอย่างเช่นกัน เช่นเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์เศรษฐกิจ (economic man) มนุษย์มีเหตุผล (rational) และมนุษย์พยายามแสวงหาความพึงพอใจสูงสุด (maximize utility) ส่วนที่เป็น “วิทยาศาสตร์ จริงของเศรษฐศาสตร์ตะวันตกคือการใช้คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการลดทอนตรรกะ (logical deduction)

¹อภิชัย พันธเสน, เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง, กัการวิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2542), หน้า 15.

เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปบนพื้นฐานของความเชื่อดังกล่าว ที่ไม่มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ที่จะนำมาพิสูจน์ความเชื่อเหล่านั้นได้

ในทางตรงข้ามถ้าใช้มาตรฐานของตะวันตก พุทธศาสนามีชื่อ “ศาสนา” และมีชื่อ “ปรัชญา” ซึ่งมีสถานะภาพเป็นแค่เพียง “แนวคิด” แต่เป็นวิธีการปฏิบัติให้บรรลุผลจริง คือการ “พ้นทุกข์” ดังนั้นถ้าจะให้สามารถเทียบเคียงกับความหมายที่ใกล้เคียงกับความคิดตะวันตกที่ปัญญาชนของไทยส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาทั้งทางตรงและทางอ้อม จะอธิบายว่าพุทธศาสนาคือคำสอนของพระพุทธเจ้า ถ้าจะเทียบกับความหมายในตะวันตก พุทธเศรษฐกิจจะมีสถานะภาพไม่แตกต่างไปจากเศรษฐกิจแบบมาร์ก แบบของมาร์แชลล์ หรือแบบของเคนส์ หรือชื่ออื่น ๆ ที่คุ้นเคยกันในวิชาเศรษฐศาสตร์

พระพุทธเจ้ามิได้เริ่มต้นสอนให้มนุษย์มีศรัทธาหรือความเชื่อ ตรงกันข้ามใน “กาลามสูตร” พระองค์ทรงสอนว่าไม่ควรเชื่อเรื่องใดบ้างซึ่งอธิบายไว้ถึง 10 ข้อ โดยเฉพาะข้อที่สำคัญที่ควรนำมาพิจารณาคือ ไม่ควรเชื่อเพราะชอบด้วยตรรกะ ไม่ควรเชื่อเพราะสามารถอนุมานได้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์แนวทางตะวันตก แต่สิ่งที่ควรเชื่อนั้นคือสิ่งที่แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างตามสภาวะความเป็นจริงตามธรรมชาติของสรรพสิ่ง ที่สามารถบรรลุได้ด้วย “ปัญญา” แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคลผู้นั้น เพราะวิญญูชนโดยทั่วไปก็สามารถเข้าใจและเห็นด้วยในลักษณะเดียวกันได้เช่นกัน ประเด็นที่ยกมาทั้งหมดเพื่อจะยืนยันว่าพุทธเศรษฐศาสตร์มิได้ตั้งอยู่บนฐานของศรัทธาหรือความเชื่อ ซึ่งทำให้มีสถานะภาพเป็น “ศาสนา” ในความหมายของตะวันตก แต่เป็นสิ่งที่สามารถพิสูจน์และเข้าใจได้ชัดเจนโดยตัวของปฏิบัติเอง ดังนั้นพุทธเศรษฐศาสตร์จึงไม่ใช่เป็นเรื่องของ “แนวคิด” หรือ “ปรัชญา” แต่เป็นความรู้ที่ผ่านประสบการณ์หรือการปฏิบัติจริง ดังนั้นพุทธเศรษฐศาสตร์จึงเป็นเรื่องของการปฏิบัติมิใช่ “แนวคิด” อย่างเช่นกรณีของ “ทฤษฎีใหม่” ก็เป็นทฤษฎีที่ผ่านการปฏิบัติจริง มิใช่มีสถานะภาพเป็นเพียง “แนวคิด”

เศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอประมาณ เน้นความพอสมควร นั้นมีรากความคิดจากคำสอนของพระพุทธเจ้าในข้อที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือรู้จักกันโดยทั่วไปว่า “ทางสายกลาง” คำว่าทางสายกลางมิได้มีความหมายว่า แนวทางที่อยู่ระหว่างกลางระหว่างแนวทางที่สุดขั้วสองด้านตามที่คนส่วนมากมักจะเข้าใจกัน เนื่องจากเป็นคำสอนที่เน้นการปฏิบัติ ทางสายกลางจึงมีความหมายที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง คือเป็นเส้นทางที่ไม่ข้องแวะกับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาทั้งสองทางนั้น คือไม่เป็นเส้นทางที่ข้องแวะกับ “กิเลส” และต้องไม่เป็นเส้นทางที่สร้างความ “ทุกข์ทรมาน” ทั้งนี้เพราะเส้นทางทั้งสองไม่นำไปสู่การสร้างสมมติปัญญา ทั้งนี้พระพุทธเจ้าเองได้ทดลองเส้นทางทั้งสองมาแล้ว คือเส้นทางแห่ง “กิเลส” เมื่อครั้งสมัยเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ และ

เส้นทางแห่งความทุกข์ทรมาน เมื่อครั้งพยายามแสวงหาสัจธรรมในชีวิต ซึ่งไม่ช่วยให้พระองค์ทรงตรัสรู้ได้ เส้นทางสายกลางจึงเป็น “มรรค” หรือเส้นทางเพียงทางเดียว ที่ทำให้พระองค์ตรัสรู้เป็นอริยะบุคคล หรือพุทธได้ด้วยปัญญา

ดังนั้น ในพุทธเศรษฐศาสตร์ “ปัญญา” จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพียงปัจจัยเดียว แต่ปัญญาไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองอย่างเดียวน และข้อนี้เองเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาปัญญา ซึ่งไม่สามารถพัฒนาได้ในสถาบันศึกษาปกติ ทั้งนี้เพราะสถาบันศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นได้อย่างมากที่สุดก็คือ ความ “ฉลาด” แต่ปัญญาจะสร้างขึ้นมาได้จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญอีกสองส่วนคือ คีต และสมาธิ ซึ่งรวมกันเรียกว่า ไตรสิกขา ซึ่งจะต้องไปด้วยกันทั้งสามส่วน เพราะคีตจะช่วยให้จิตใจมนุษย์ผุดผ่อง อ่อนโยน มีเมตตา กรุณา ทำให้สมาธิสามารถเกิดขึ้นได้ง่าย และเมื่อมีสมาธิและจิตใจที่ดีงามแล้วย่อมสามารถเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริงตามธรรมชาติ โดยไม่ถูกปรุงแต่งด้วย โลภะ โทสะ และโมหะ ได้ง่าย และเนื่องจากสถาบันการศึกษาโดยทั่วไปสามารถสอนให้มนุษย์มีศีลได้ สิ่งที่ได้จากสถาบันการศึกษาในที่สุดคือ “ความฉลาด” ที่ไม่ใช่ “ปัญญา” จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์หลุดพ้นจากความทุกข์โดยเด็ดขาดในที่สุด

เมื่อ “ปัญญา” เป็นปัจจัยที่สำคัญในธรรมหรือคำสอนของพระพุทธเจ้า ถ้าจะประยุกต์ “ปัญญา” ให้เข้ากับการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ “ปัญญา” จะต้องเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดแต่เพียงปัจจัยเดียว นั่นก็คือวิธีการผลิตในพุทธเศรษฐศาสตร์เป็นวิถีแห่งปัญญา ซึ่งต่างกับเศรษฐศาสตร์และกระแสหลักในปัจจุบัน ที่เน้นทุนเป็นปัจจัยผลิตหลัก (Mode of Production) ผลผลิตที่สำคัญของปัญญาก็คือความสุขหรือลดความทุกข์ให้น้อยลง และถ้าหากจะไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของปัญญาก็คือ การบรรลุมภาวะ “นิพพาน” ซึ่งประกอบด้วย ความ “สะอาด” เนื่องจากการมีศีลที่บริสุทธิ์ ความ “สงบ” จากการมีสมาธิ และความ “สว่าง” จากการเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริงตามธรรมชาติ จึงสามารถอธิบายทุกสิ่งทุกอย่างได้โดยไม่ความขุ่นมัวของอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง ภาวะดังกล่าวคือ ภาวะของนิพพาน ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงและมีประสบการณ์ได้แม้ในขณะที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เป้าหมายของมนุษย์แท้ที่จริงก็คือทำอย่างไรจะทำให้ภาวะ “นิพพาน” ดังกล่าว ดำรงอยู่กับมนุษย์แต่ละคนให้นานที่สุด

ดังนั้น เป้าหมายการผลิตและการบริโภคในพุทธเศรษฐศาสตร์ จึงต้องการที่จะทำให้ระบบทั้งระบบดำเนินต่อเนื่องไปในลักษณะที่ยั่งยืน (Sustainable) โดยที่มนุษย์สามารถลดความทุกข์และเข้าถึงความสุขในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่นิพพาน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ด้วยปัญญา ดังนั้นจึงต้องการการบริโภคพอประมาณเพื่อไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมาน ขณะเดียวกันก็จะต้องไม่โลภมากจนเกินไปจนเกิดกิเลส เพราะทำให้ปัญญาไม่เกิดขึ้น ประเด็นนี้จึงเป็นหลักของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเน้นความพอประมาณหรือทางสายกลาง ตามความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่ง

ถ้านำปัญหาไปรวมกับศีล และสมาธิ ก็คือความไม่โลภจนเกินไป และการไม่เบียดเบียนผู้อื่น ก็จะครบถ้วนตามความหมายของพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง โดยไม่ใช่แนวคิดหรือความเชื่อ แต่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในความหมายของการสร้างความพึงพอใจสูงสุด (Utility maximization) ตามกรอบความคิดของเศรษฐศาสตร์ตะวันตก ทั้งนี้เพราะถ้าพิจารณาจากมุมมองของพุทธเศรษฐศาสตร์ วัตถุประสงค์ประโยชน์ หรือ Utility ในความหมายที่เข้าใจได้ง่ายแบบพุทธ ก็คือ “กิเลส” การเน้นวัตถุประสงค์สูงสุดก็คือ การเน้นการมีกิเลสให้มากที่สุด ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาเศรษฐกิจในโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเป็นเหตุให้โลกทั้งโลกไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ทั้ง ๆ ที่มีการใช้ทรัพยากรของโลกอย่างทำลายล้างไปเป็นอันมากแล้ว ทั้งนี้เพราะปัญหาที่ควรแก่นั่นคือ “ความทุกข์” ไม่ใช่ความยากจน จากข้อเท็จจริงที่เศรษฐศาสตร์กระแสหลักไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ เนื่องจากไม่เน้นความพยายามในการลด “กิเลส” ในขณะที่ “ความยากจน” มีสาเหตุหลักมาจาก “กิเลส” โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยากจนในระดับที่สูงกว่าการขาดแคลนปัจจัยสี่ (อันเป็นสาเหตุของความทุกข์ทรมาน) หรือความพอดี หรือความพอเพียง การแก้ความยากจนที่เหนือระดับความพอเพียงโดยไม่ลด “กิเลส” จึงไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ อีกทั้งข้อสมมติฐานที่ว่ามนุษย์มีเหตุผลก็เป็นข้อมูลสมมติฐานที่ไม่ถูกต้อง เพราะในความเป็นจริงมนุษย์เกิดมาพร้อมกับความไม่รู้หรือ “อวิชชา” ต่อเมื่อมนุษย์สามารถพัฒนาปัญญาเพิ่มขึ้นตามลำดับ อวิชชาหรือความไม่รู้จะค่อย ๆ ลดลง และเมื่อนั้นมนุษย์ก็จะค่อย ๆ มีเหตุผลมากขึ้น การตั้งข้อสมมติฐานว่ามนุษย์มีเหตุผล ซึ่งมีความหมายอย่างแคบว่ามนุษย์ยอมทำทุกอย่างเพื่อมุ่งประโยชน์ของตัวเอง ถึงแม้จะเป็นความเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ไม่ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้ ปัญหาจะแก้ได้ต่อเมื่อมีเหตุผลอันเกิดจากปัญญา

เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเนื้อแท้ก็คือ “พุทธเศรษฐศาสตร์” และเป็นพุทธเศรษฐศาสตร์ที่ง่ายต่อการอธิบายให้ประชาชนชาวไทยเข้าใจได้ เนื่องจากส่วนใหญ่มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่มีรากจากพุทธศาสนาอยู่แล้ว

สรุปงานสังเคราะห์ความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ต่อเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งนี้ ได้จากการถอดแบบบันทึกเสียงการประชุมโต๊ะกลมสองครั้งคือ ครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2542 เวลา 8.30-12.00 น. ณ โรงแรมเชลทริลแกรนด์พลาซ่า และอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2542 เวลา 9.00-15.00 น. ณ โรงแรมมารวยการ์เดน การสังเคราะห์นี้มีได้ลำดับตามความเห็นของผู้ที่ออกความเห็น แต่พยายามให้มีความต่อเนื่องของเนื้อหาที่จะนำเสนอเป็นสำคัญ เริ่มจากการอธิบายเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของสังคมไทยในระยะเวลาต่าง ๆ นับตั้งแต่มีพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2517 เป็นต้นมา ทั้งนี้เพราะการเข้าใจกับบริบทของสังคมไทยในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจ พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากพระราชดำรัสของพระองค์ จะสะท้อนการวิเคราะห์ปัญหาของสังคมไทยตามความเห็นของพระองค์ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นปฏิกิริยาของพระองค์ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาประเทศที่เน้นการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจเป็นหลัก ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 1 จนถึงกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่สาม ซึ่งปรากฏช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้มีการนำประเด็นเรื่องความเป็นธรรมในสังคมตลอดจนแนวคิดเศรษฐกิจสังคมนิยมที่ควรเข้ามาสู่การอภิปรายในสังคมไทย

เศรษฐกิจพอเพียงในขณะนั้น จึงเป็นข้อเสนอที่เน้นความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศก่อนการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไป แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2516 นำไปสู่การต่อสู้ทางอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสังคมนิยมกับเสรีนิยม และการต่อสู้ทางความคิดระหว่างอำนาจนิยมกับประชาธิปไตย จนนำไปสู่การพ่ายแพ้ทางการเมืองและการทหารของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ภายในปี 2525 พร้อมกับปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ อันเป็นผลจากการขึ้นราคาน้ำมันครั้งที่สองของกลุ่มประเทศโอเปค ระหว่างปี 2522/2523 แต่หลังจากปี 2530 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของไทยเริ่มฟื้นตัว ซึ่งมีสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งจากการไหลเข้าของทุนจากต่างประเทศ อันเป็นผลจากการที่ญี่ปุ่นถูกบังคับให้ปล่อยค่าเงินเยนลอยตัว หรือที่เรียกว่าข้อตกลงพลาซ่า (Plaza Accords) เมื่อเดือนกันยายน 2528

หลังจากนั้นเป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศไทยก็ถึงช่วงที่มีการขยายตัวสูงสุดคือเกินร้อยละ 10 ติดต่อกัน 3 ปี ระหว่างปี 2531-2533 ซึ่งเป็นยุคที่สังคมไทยโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีโอกาสทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเริ่มมีพฤติกรรมการบริโภคที่เน้นความหรูหราและฟุ้งเฟ้อ ขณะที่คนในชนบทส่วนใหญ่ของประเทศยังมีปัญหายากจนพึ่งตนเองไม่ได้ การล่มสลายของสถาบันครอบครัวและชุมชนในชนบท ภายหลังจากที่ได้ทดลองปฏิบัติตามแนวความคิด “ทฤษฎีใหม่” เป็นระยะเวลากว่า 20 ปี ตามแนวทาง “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทตั้งแต่ปี 2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีกระแสพระราชดำรัส เรื่อง “ทฤษฎีใหม่” ในฐานะที่เป็นภาคปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของ “เศรษฐกิจพอเพียง” มาเผยแพร่แก่ผู้บริหารประเทศระดับสูงและพสกนิกรของพระองค์ และได้พระราชทานอย่างต่อเนื่องเหมือนเป็นการย้ำเตือนว่า เศรษฐกิจฟองสบู่ที่ประเทศไทยกำลังนิยมยินดีกัน ระหว่างปี 2536-2539 เป็นสิ่งที่ไม่จริงยั่งยืนและก่อให้เกิดผลเสียแก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก เพราะความโลภเห็นแก่ตัว และการเอาเปรียบของคน

จำนวนหนึ่ง ซึ่งพระราชทานว่า “เป็นภัยที่มาจากจิตใจคน ซึ่งแก้ได้เหมือนกันแต่ยากกว่าภัยธรรมชาติ”

กระแสพระราชดำรัสดังกล่าวก็ยังมีได้รับการสนองตอบด้วยดีนัก จนกระทั่งเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 ที่ทำให้นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปเริ่มตระหนักถึงความสำคัญต่อกระแสพระราชดำรัสของพระองค์ แม้กระนั้นก็ยังมีความสับสนและไม่เข้าใจ เนื่องจากคุ้นเคยกับความคิดที่ใช้ในตะวันตกที่อธิบายคำว่า Self – Sufficient Economy ในความหมายเช่นเดียวกับการปิดประเทศไม่ค้าขายกับใคร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงต้องการจะให้เพิ่มสัดส่วนเศรษฐกิจพอเพียง จากที่พระองค์เห็นว่าไม่มีเลย เนื่องจากประเทศเน้นการผลิตเพื่อการค้าทั้งหมด มาเป็นการผลิตเพื่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ตัวเองส่วนหนึ่งอันเป็นความหมายที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง และถึงแม้จะเริ่มมีความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่บางส่วนก็ไปยึดพื้นที่การเกษตร แทนที่จะยึดส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ระหว่างเศรษฐกิจค้าขายและเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเหตุให้พระองค์ต้องมาย้ำความเข้าใจใหม่ในปี 2541 โดยอธิบายในสองความหมายคือความพอประมาณ ซึ่งตรง ไม่โลภอย่างมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น หรือความหมายที่นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปอาจจะเข้าใจได้ง่ายขึ้น คือความพอประมาณและความมีเหตุผล

จากพระราชดำรัสดังกล่าวเปิดโอกาสให้นักเศรษฐศาสตร์ พยายามตีความหมายโดยแบ่งความคิดนักเศรษฐศาสตร์ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเข้าใจว่าเป็นเรื่องของภูมิปัญญาไทย เป็นการประยุกต์ศาสนาเข้าในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตวิญญาณของคนในประเทศ จึงเป็นเรื่องที่อยู่เหนือเศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ตรงกลางอธิบายเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะองค์ประกอบที่สำคัญสามส่วน คือความพอดี ซึ่งมีความหมายคล้าย ๆ กับดุลยภาพ (Equilibrium) ในวิชาเศรษฐศาสตร์ การลดความเสี่ยงและการพึ่งตนเอง โดยที่ความพอดีถูกกำกับด้วยความเสี่ยง และการลดความเสี่ยงขึ้นอยู่กับความสามารถในการพึ่งตนเอง กลุ่มที่สามอธิบายว่าสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก นั่นคือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ (Budget constraint) อีกทั้งเป็นการบริหารความเสี่ยง (Risk management) ที่มีการกระจายความเสี่ยงอย่างสมดุลซึ่งจะต้องคำนึงถึงการแลกเปลี่ยนและประสิทธิภาพ โดยเศรษฐกิจพอเพียงให้น้ำหนักแก่ความเสี่ยงด้านล่าง (Downside risk) เพื่อให้สามารถรับแรงกระแทก (Shock resistance) ทำให้ระบบมีเสถียรภาพภายใต้หลักการที่ว่าด้วยการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) และกลุ่มที่สี่อธิบายว่าเป็นแนวการพัฒนาที่เน้นจากล่างขึ้นบน คือเน้นที่ความพอเพียงของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมในวงกว้างตลอดจนถึงระดับประเทศ

ทั้งหมดนี้อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า สำหรับสองกลุ่มแรกนั้นใช้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียงที่แปลว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น ส่วนกลุ่มที่สามนั้นยึดความหมาย พอประมาณและมีเหตุผล ซึ่งไม่ว่าจะตีความหมายอย่างไรเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมิใช่เป็นเพียงแนวคิดหรือปรัชญา แต่เป็นข้อสรุปที่ได้จากการปฏิบัติจริง และมีใช่เป็นเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล แต่น่าจะเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นวิถีการผลิตของประเทศ และถ้าหากเชื่อตามความคิดนี้อาจจะต้องพัฒนาความคิดนี้ขึ้นไปสู่แนวทางใหม่ของการพัฒนาประเทศ ที่ลดทัศนคติของการพึ่งพาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ชาวนานบท เน้นวิธีการที่จะทำให้คนไทย ครอบคลุม และชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจจากเบื้องล่างมาสู่นโยบายมหภาค แทนการศึกษา นโยบายระดับมหภาคแล้วนำไปสู่การปฏิบัติในเบื้องล่าง ซึ่งมักจะไม่ได้เกิดผลตามที่คาดไว้

คำถามที่ว่าวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มีอยู่ในปัจจุบันจะนำมาประยุกต์ เข้ากับเศรษฐกิจพอเพียงได้หรือไม่ ขึ้นกับว่าจะนำเอาจริยธรรมของพุทธศาสนาซึ่งเป็นรากของจริยธรรม ในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาพิจารณาประกอบหรือไม่ ถ้าตัดจริยธรรมดังกล่าวออกไป คือความไม่โลภ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น อธิบายเศรษฐกิจพอเพียงในความหมายของ ความพอประมาณและมีเหตุผลย่อมสามารถอธิบายเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดีโดยเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก แต่เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงที่มีรูปธรรมที่ชัดเจนจากผลการทดลองปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่ ใช้กับภาคการเกษตร และเศรษฐกิจชนบทเป็นส่วนใหญ่มิฉะนั้นจึงมีคำถามตามมาว่าเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถประยุกต์ใช้กับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ของประเทศได้หรือไม่

ถ้าหากอธิบายความหมายว่าเป็นความพยายามทำให้ได้ผลดีที่สุด โดยการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม (Optimization through proper risk management) และเป็นการบริหารความเสี่ยงขั้นต่ำ (Downside risk management) ย่อมเห็นได้ชัดว่าสามารถนำความคิดดังกล่าวไปประยุกต์ได้กับกิจกรรมเศรษฐกิจทุกสาขา แต่ขณะเดียวกันในขณะที่มีมนุษย์ยังมีความโลภ เพราะถูกรอบงำด้วยความไม่รู้ ย่อมต้องมีมาตรการเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงดำเนินไปโดยเกิดผลดีมากที่สุด ซึ่งอาจจะต้องมีกติกาบทลงโทษ มาตรการที่เป็นแรงจูงใจและมาตรการด้านภาษีอากร ทั้งหมดจะต้องเป็นกฎกติกาที่โปร่งใส เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อึดตวิฉฉัยในการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจให้แก่ตนเองได้ ในกรณีเช่นนี้ย่อมสามารถนำความคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกแขนงของประเทศได้ แต่จำเป็นจะต้องมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เพื่อที่จะสามารถเข้าใจความจริงทุกอย่าง โดยไม่บิดเบือนผิดเพี้ยน อันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้จริง

เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ดังกล่าว จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะพิจารณาเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะเป็นส่วนที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) ประเด็นที่ควรพิจารณาเพื่อประกอบในการศึกษาต่อไป นั่นก็คือถึงแม้พระองค์ท่านจะเริ่มวางแนวทางปฏิบัติในภาคการเกษตรและภาคชนบทแล้วก็ตาม แต่ยังมีประเด็นที่จะต้องศึกษาวิจัยอีกมากเป็นต้นว่าความสำคัญของความสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนพร้อมกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในชนบท ความสัมพันธ์ระหว่างประชาสังคม (Civil society) ในระดับต่าง ๆ กับการบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งระบบธรรมาภิบาล (Good governance) ของการบริหารทุกระดับของประเทศ นอกจากนี้จะต้องศึกษารูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ ทั้งการบริการส่วนบุคคลและการบริการทางการเงินทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังจะต้องศึกษาถึงรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในภาคการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศด้วย ทั้งหมดแล้วแต่เป็นประเด็นใหญ่ และไม่ควรมองหา “สูตรสำเร็จ” ซึ่งเป็นต้นเหตุของความล้มเหลวมาทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่ยุคการต่อสู้ทางความคิดสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ จนมาถึงยุคเศรษฐกิจเสรีนิยมที่ก่อให้เกิดปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจมาแล้ว

ในทัศนะของผู้สังเคราะห์แท้จริงเศรษฐกิจพอเพียงนั้นก็คือ พุทธเศรษฐศาสตร์ที่เน้นทางสายกลางคือทางที่ไม่ข้องแวะกับกิเลสและความทุกข์ทรมาน ซึ่งไม่ช่วยให้เกิดสติปัญญา ในแง่มุมของพุทธเศรษฐกิจ ปัญญาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพราะจะทำให้มนุษย์สามารถพ้นจากทุกข์ได้ โดยที่กระบวนการสะสมปัญญาไม่สามารถดำเนินไปด้วยตนเอง ได้อย่างเป็นเอกเทศ แต่จะต้องก้าวไปพร้อมกับศีล และสมาธิ หรือไม่รู้จักกันในนามของไตรสิกขา โดยพุทธเศรษฐศาสตร์มุ่งให้คนพ้นจากความทุกข์และมุ่งให้ระบบเศรษฐกิจของสังคมและของโลกเป็นระบบที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน การผลิตการบริโภคเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการเจริญทางสติและปัญญา มิได้มีจุดหมายที่จะสิ้นสุดในตัวเองเหมือนคำอธิบายในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ที่แสวงหาความพึงพอใจสูงสุดอันมีที่มาสำคัญจากการบริโภค ซึ่งความจริงคือสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจที่มนุษยชาติในปัจจุบันกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภจนเกินไป และไม่เบียดเบียนผู้อื่น โดยเนื้อแท้ก็คือ พุทธเศรษฐศาสตร์ที่อธิบายอย่างง่าย เพื่อให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าใจได้ เนื่องจากส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีรากฐานจากพุทธศาสนานั่นเอง

จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือทางสายกลาง ครั้งนี้

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บำรุง สุขพรรณ¹ วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับฟังข่าวสารวิทยุกระจายเสียงและที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยุกระจายเสียงกองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป. กลาง) จังหวัด เชียงราย ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในชนบทสนใจรับฟังรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียง กรป. กลาง มาก โดยเฉพาะสถานีวิทยุ 914 กรป. กลาง เชียงราย รายการที่ประชาชนรับฟังมากเป็นประเภทรายการให้ความรู้และความสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ และช่วงที่ประชาชนรับฟังมีช่วงเช้าและช่วงค่ำ ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนว่างจากการทำงานนอกบ้านหรือกลับจากการประกอบอาชีพ

รายการกระจายเสียงนอกจากจะเป็นรายการที่มีประโยชน์ต่ออาชีพแล้ว รายการศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ก็ได้รับความสนใจจากประชาชนมากเป็นอันดับรองลงมา ส่วนมากการศึกษา วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ อยู่ในระดับที่เท่ากันที่ประชาชนให้ความสนใจ สำหรับรายการข่าวนั้น ประชาชนรับฟังข่าวสารการเมืองมากที่สุด รองลงมาเป็นข่าวสารในประเทศ และข่าวสารต่างประเทศ สำหรับการบันเทิงทั่วไป เช่น ละคร เพลง เปรียบเทียบกับรายการที่เป็นประโยชน์กับอาชีพแล้ว ปรากฏว่าประชาชนชอบเท่ากันทั้งสองอย่าง คือ ชอบรายการที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพและรายการบันเทิงทั่วไป

นอกจากนี้ บำรุง สุขพรรณ² ได้วิจัยเรื่อง อิทธิพลของสื่อมวลชนในการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกระบวนการพัฒนาชนบท พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคลภายนอกหมู่บ้านมากที่สุดเดือนละครั้ง สถานที่ที่ติดต่อสื่อสารมักเป็นหมู่บ้านใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับพฤติกรรมการสื่อสารมวลชน กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ และวีดิทัศน์

บำรุง สุขพรรณ³ วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของสมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่า

¹บำรุง สุขพรรณ, “พฤติกรรมการฟังข่าวสารวิทยุกระจายเสียงและที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงราย”, (คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522), หน้า 124.

² บำรุง สุขพรรณ, “อิทธิพลของสื่อมวลชนในการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกระบวนการพัฒนาชนบท”, (คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530), บทคัดย่อ.

³ บำรุง สุขพรรณ, “พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของสมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”, (คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543), บทคัดย่อ.

พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และสื่อท้องถิ่นทุกวัน โดยเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน จากสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และสื่อท้องถิ่น ส่วนใหญ่เปิดรับเป็นประจำ โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมกับสื่อต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมกับสื่อบุคคลเป็นส่วนใหญ่ และกลุ่มตัวอย่างชอบรับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรมากที่สุด และเปิดข่าวสารการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเอง

ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากอันดับแรก ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาให้มีเศรษฐกิจแบบพอเพียง สามารถอุ้มชูตนเองได้ ให้มีพอกับตนเอง และส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมีความรู้มาก

สำหรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมในกิจกรรมเป็นประจำ และเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเกษตร และกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืนในระดับมาก

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือนสำหรับแม่บ้านในท้องถิ่นมากที่สุด และส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนให้มีการจัดการทำไร่นาสวนผสม

สุวธิดา ตรงดี¹ เรื่อง “การเปิดรับข่าวสารความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ในข่าวสารการเกษตรทฤษฎีใหม่ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในศูนย์การศึกษาพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกษตรทฤษฎีใหม่ จากสื่อมวลชนมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ และเมื่อ

¹ สุวธิดา ตรงดี, “การเปิดรับข่าวสารความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ในข่าวสารการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในศูนย์การศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, (สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), หน้า 102.

พิจารณาในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารการเกษตรทฤษฎีใหม่จากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลในระดับต่ำ และเปิดรับข่าวสารการเกษตรทฤษฎีใหม่จากสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง

เชียรธิดา มฤคทัต¹ เรื่องศึกษาการเปิดรับความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประเภทของสื่อที่เกษตรกรได้รับ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจในการยอมรับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ แตกต่างกัน โดยสื่อบุคคลเป็นสื่อที่ทำให้เกษตรกรรับรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ และเป็นสื่อที่ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการชอบและเป็นสื่อที่เกษตรกรตัดสินใจปฏิบัติตามโครงการมากที่สุด

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา “พฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารของประชาชนในชนบทมีผลกระทบต่อการสร้างกระบวนการ และเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นนำไปสู่การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹ เชียรธิดา มฤคทัต, “ศึกษาการเปิดรับ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา บัณฑิต, 2544), บทคัดย่อ.

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางทางพระพุทธศาสนา” ได้กำหนด ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถามแบบวัดผลครั้งเดียว (One – Shot – Study)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการวิจัย คือ ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อและสื่อมวลชนเกี่ยวกับการสร้างภูมิปัญญานำไปสู่การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน โดยเลือกศึกษาจังหวัดที่มีชื่อเสียงและเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น คือภาคกลางที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและภาคตะวันออกที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 500 คน

3.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภูมิปัญญา นำไปสู่การพึ่งพาตนเองของชุมชน ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดชลบุรี

ขั้นที่ 2 สุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกศึกษาเฉพาะประชาชนที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อและสื่อมวลชน เกี่ยวกับการสร้างภูมิปัญญานำไปสู่การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน โดยศึกษาจังหวัดละ 250 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างตามชุมชนที่เปิด ศูนย์กลางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตามจังหวัดที่กำหนดศึกษา

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริม ภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ

1. ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ พึ่งพา ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน คือ

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

2. ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพา ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน คือ

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

3. ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการ พึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน คือ

- ผู้ที่อยู่จังหวัดและมีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน การ มีส่วนร่วมในกิจกรรม เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

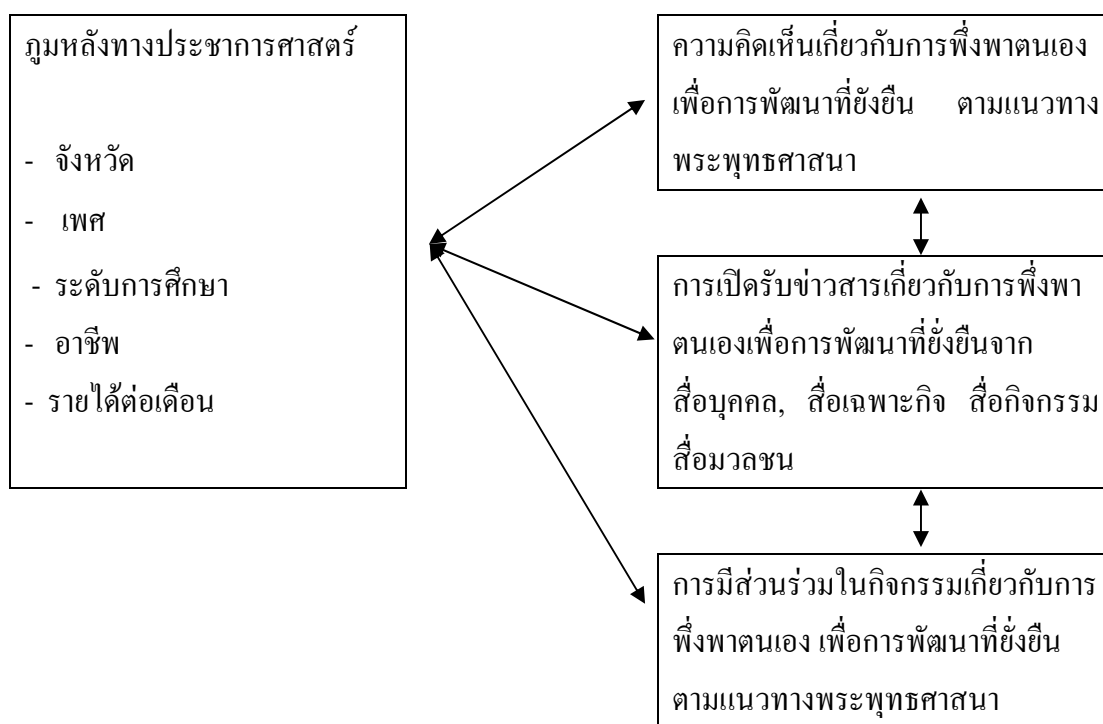
4. ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน คือ

- ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล, สื่อเฉพาะกิจ, สื่อกิจกรรมและสื่อมวลชน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5. ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน คือ

- ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล, สื่อเฉพาะกิจ, สื่อกิจกรรมและสื่อมวลชน แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ คือ จังหวัด เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แนวคิดและกระบวนการทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 6 ประเด็น ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะประมาณค่าตามระดับความคิดเห็น คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชน เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ

- พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะประมาณค่าตามระดับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชน คือ ไม่เคยเปิดรับเลย เปิดรับนาน ๆ ครั้ง และเปิดรับเป็นประจำ

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชน ประกอบด้วย 7 ประเด็น ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะประมาณค่าตามความถี่ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ ไม่เคยเลย นาน ๆ ครั้ง และเป็นประจำ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การวัดค่าตัวแปร ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย อธิบายลักษณะภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. เกณฑ์การให้คะแนนและการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	คะแนน	เห็นด้วยในระดับน้อยมาก
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	คะแนน	เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนน เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนน เห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

- พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

0.00–0.66 คะแนน คือ พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมระดับน้อย

0.67–1.33 คะแนน คือ พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

1.34–2.00 คะแนน คือ พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมระดับมาก

นอกจากนี้ ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่า t – test ไคส์แควร์และ One Way Anova ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าตัวแปร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสาร ของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และตอบคำถามสมมติฐาน ตลอดจนตีความค่าทางสถิติในเชิงสถิติและวิจัย โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

4.1 ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์

4.2 แนวคิดและกระบวนการทัศนของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.5 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์

ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละตามตารางที่ 1-5 ดังนี้

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	230	46.0
หญิง	270	54.0
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ เป็นหญิงจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 เป็นเพศชาย จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตารางที่ 2
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าประถมศึกษา	11	2.2
ประถมศึกษาตอนต้น	123	24.6
ประถมศึกษาตอนปลาย	79	15.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	91	18.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	72	14.4
อนุปริญญา / ปวช./ ปวส.	81	16.2
ปริญญาตรี	40	8.0
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.6
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น คือ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 ระดับอนุปริญญา / ปวช. / ปวส. จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ตารางที่ 3
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	24	4.8
พนักงานบริษัท / ธนาคาร	30	6.0
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	101	20.2
รับจ้างทั่วไป	237	47.4
นักเรียน / นักศึกษา	20	4.0
แม่บ้าน	32	6.4
อื่น ๆ	56	11.2
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คือ จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพ นักเรียน/ นักศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตารางที่ 4
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท	181	36.2
5,001 – 10,000 บาท	218	43.6
10,001 – 15,000 บาท	53	10.6
15,001 – 20,000 บาท	24	4.8
20,001 – 25,000 บาท	13	2.6
25,001 – 30,000 บาท	2	0.4
มากกว่า 30,000 บาท	9	1.8
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คือ จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือน ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง” ในประเด็นต่าง ๆ ผลที่ได้ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5

จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือทางสายกลาง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง ๑	ระดับความคิดเห็น						
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	รวม	ค่าเฉลี่ย
1. การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นมีรากฐานมาจากคำสอนของพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือ “ทางสายกลาง”	5 (1.0)	4 (0.8)	26 (5.2)	396 (79.2)	69 (13.8)	500 (100.0)	4.04
2. “ปัญญา” เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญมากกว่า “ทุน”	6 (1.2)	34 (6.8)	31 (6.2)	234 (46.8)	195 (39.0)	500 (100.0)	4.16
3. “ไตรสิกขา” ที่ประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา จะทำให้ผลผลิตที่เป็นความสุขหรือช่วยลดความทุกข์ให้น้อยลง	3 (0.6)	2 (0.4)	37 (7.4)	323 (64.6)	135 (27.0)	500 (100.0)	4.17
4. สินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อการบริโภคมีเพียงพอต่อการรักษากระบวนการผลิตให้ดำเนินต่อไปได้หรือใน “ลักษณะที่ยั่งยืน”	6 (1.2)	6 (1.2)	57 (11.4)	281 (56.2)	150 (30.0)	500 (100.0)	4.13
5. การบริโภคสินค้าและบริการควรบริโภคแต่พอประมาณเพื่อไม่ให้เกิด “ความทุกข์ทรมาน” กับตนเอง	4 (0.8)	5 (1.0)	14 (2.8)	297 (59.4)	180 (36.0)	500 (100.0)	4.29
6. การบริโภคสินค้าและบริการไม่ควรบริโภคมกเกินไป จนเกิดเป็น “กิเลส”	4 (0.8)	7 (1.4)	12 (2.4)	257 (51.4)	220 (44.0)	500 (100.0)	4.36

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริโภคสินค้าและบริการไม่ควรบริโภคมากเกินไปจนเกิดเป็นกิเลส คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา คือ เห็นด้วยที่ว่า การบริโภคสินค้าและบริการควรบริโภคแต่พอประมาณเพื่อไม่ให้เกิด “ความทุกข์ทรมาน” กับตนเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.29 และเมื่อพิจารณาจากข้อความทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า “มัชฌิมา ปฏิปทา หรือทางสายกลาง” ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.19

4.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

จากสื่อต่าง ๆ ในประเด็นต่าง ๆ ผลที่ได้ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6

จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวจากสื่อ

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อ	พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร				
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม	ค่าเฉลี่ย
1. สื่อบุคคล เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ ครู อบต. เป็นต้น	98 (19.6)	259 (51.8)	143 (28.6)	500 (100.0)	1.09
2. สื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว แผ่นป้าย ป้ายผ้า โปสเตอร์ สติกเกอร์ เป็นต้น	90 (18.0)	263 (52.6)	147 (29.4)	500 (100.0)	1.11
3. สื่อกิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการ การเดินขบวน การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น	112 (22.4)	255 (51.0)	133 (26.6)	500 (100.0)	1.04
4. สื่อมวลชน เช่น วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	20 (4.0)	151 (30.2)	329 (65.8)	500 (100.0)	1.62

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา จากสื่อมวลชน เช่น วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.62 รองลงมา คือ มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว แผ่นป้าย ป้ายผ้า โปสเตอร์ สติกเกอร์ เป็นต้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.11 และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้อความทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.21

4.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในประเด็นต่าง ๆ ผลที่ได้ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม	ค่าเฉลี่ย
1. ช่วยผลักดันให้คนในชุมชนลดการใช้ทรัพยากรภายนอกท้องถิ่น และหันมาใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นแทน อันเป็น “การพึ่งพาตนเอง”	113 (22.6)	276 (55.2)	111 (22.2)	500 (100.0)	1.00
2. ช่วยประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเป็น “การอุ้มชูกันของชุมชน”	101 (20.2)	250 (50.0)	149 (29.8)	500 (100.0)	1.10
2. ช่วยผลักดันให้ “องค์กรชุมชน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาของชุมชน	121 (24.2)	226 (45.2)	153 (30.6)	500 (100.0)	1.06
3. ช่วยส่งเสริมให้ “กิจกรรมของชุมชน” เป็นเครื่องมือสร้าง “กระบวนการเรียนรู้” และ “การจัดการร่วมกัน”	142 (28.4)	211 (42.2)	147 (29.4)	500 (100.00)	1.01
5. ช่วยส่งเสริมให้มี “การพัฒนาอาชีพที่หลากหลาย” เพื่อเป็น “ทางเลือก” ของคนในชุมชน	172 (34.4)	184 (36.8)	144 (28.8)	500 (100.00)	0.94
6. ช่วยส่งเสริมให้เกิด “การรวมกลุ่ม” และ “การสร้างเครือข่าย” ของคนในชุมชน	102 (20.4)	241 (48.2)	157 (31.4)	500 (100.0)	1.11
7. ช่วยส่งเสริมให้เกิด “ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร”(ผลิต-แปรรูป-ขาย-บริโภคในชุมชนเอง)	100 (20.0)	209 (41.8)	191 (38.2)	500 (100.0)	1.18

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมให้เกิดธุรกิจชุมชน ครัววจร (ผลิต-แปรรูป-ขาย-บริโภคในชุมชน) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.18 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมส่งเสริมให้เกิด “การรวมกลุ่ม” และสร้างเครือข่ายของคนในชุมชน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.11 และเมื่อพิจารณาจากข้อความทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมในชุมชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.06

4.5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

1.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสื่อบุคคล แตกต่างกัน

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
อยุธยา	66 (26.4)	131 (52.4)	53 (21.2)	250 (100.0)
ชลบุรี	32 (12.8)	128 (51.2)	90 (36.0)	250 (100.0)

Chi – Square = 21.404, df = 2, Sig. = .000

จากตารางที่ 8 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการ

พัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเป็นประจำ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี

1.2 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

ตารางที่ 9

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ชาย	40 (17.4)	120 (52.2)	70 (30.4)	230 (100.0)
หญิง	58 (21.5)	139 (51.5)	73 (27.0)	270 (100.0)

Chi – Square = 1.573, df = 2, Sig. = .455

จากตารางที่ 9 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

ตารางที่ 10

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกินประถมศึกษา	54 (25.4)	103 (48.4)	56 (26.3)	213 (100.0)
มัธยมศึกษา	24 (14.7)	99 (60.7)	40 (24.5)	163 (100.0)
อนุปริญญาขึ้นไป	20 (16.1)	57 (46.0)	47 (37.9)	124 (100.0)

Chi – Square = 15.239, df = 4, Sig. = .001

จากตารางที่ 10 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเลย ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อคนนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อคนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อคน แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อคน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อคน แตกต่างกัน

ตารางที่ 11

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	16 (29.6)	23 (42.6)	15 (27.8)	54 (100.0)
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	16 (15.8)	48 (47.5)	37 (36.6)	101 (100.0)
รับจ้างทั่วไป	49 (20.7)	130 (54.9)	58 (24.5)	237 (100.0)
นักเรียน/ นักศึกษา / อื่น ๆ	17 (15.7)	58 (53.7)	33 (30.6)	108 (100.0)

Chi – Square = 10.050, df = 6, Sig. = .123

จากตารางที่ 11 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลไม่แตกต่างกัน

1.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน

ตารางที่ 12

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อบุคคล			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกิน 5,000 บาท	39 (21.5)	97 (53.6)	45 (24.9)	181 (100.0)
5,001 – 10,000 บาท	36 (16.5)	120 (55.0)	62 (28.4)	218 (100.0)
มากกว่า 10,000 บาท	23 (22.8)	42 (41.6)	36 (35.6)	101 (100.0)

Chi – Square = 7.157, df = 4, Sig. = .128

จากตารางที่ 12 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

1.6 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 13

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจ			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
อยุธยา	35 (14.0)	113 (45.2)	102 (40.8)	250 (100.0)
ชลบุรี	55 (22.0)	150 (60.0)	45 (18.0)	250 (100.0)

Chi – Square = 31.752, df = 2, Sig. = .000

จากตารางที่ 13 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดอยุธยา

1.7 ผู้ที่เพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 14

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจ			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ชาย	31 (13.5)	119 (51.7)	80 (34.8)	230 (100.0)
หญิง	59 (21.9)	144 (53.3)	67 (24.8)	270 (100.0)

Chi - Square = 9.095, df = 2, Sig. = .011

จากตารางที่ 14 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้งเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

1.8 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 15

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจ			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกินประถมศึกษา	64 (30.0)	106 (49.8)	43 (20.2)	213 (100.0)
มัธยมศึกษา	13 (8.0)	89 (54.6)	61 (37.6)	163 (100.0)
อนุปริญญาขึ้นไป	13 (10.5)	68 (54.8)	43 (34.7)	124 (100.0)

Chi – Square = 41.625, df = 4, Sig. = .000

จากตารางที่ 15 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1.9 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 16

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจ			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัท/ ธนาคาร	8 (14.8)	32 (59.3)	14 (25.9)	54 (100.0)
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	14 (13.9)	53 (52.5)	34 (33.7)	101 (100.0)
รับจ้างทั่วไป	40 (16.9)	117 (49.4)	80 (33.8)	237 (100.0)
นักเรียน/ นักศึกษา / แม่บ้าน /อื่น ๆ	28 (25.0)	61 (56.5)	19 (17.6)	108 (100.0)

Chi – Square = 13.933, df = 6, Sig. = .030

จากตารางที่ 16 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ ธนาคาร และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

1.10 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน

ตารางที่ 17

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อเฉพาะกิจ			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกิน 5,000 บาท	58 (32.0)	94 (51.9)	29 (16.0)	181 (100.0)
5,001 – 10,000 บาท	26 (11.9)	124 (56.9)	68 (31.2)	218 (100.0)
มากกว่า 10,000 บาท	6 (5.9)	45 (44.6)	50 (49.5)	101 (100.0)

Chi – Square = 59.621, df = 4, Sig. = .000

จากตารางที่ 17 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

1.11 ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 18

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อกิจกรรม			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
อยุธยา	38 (15.2)	124 (49.6)	88 (35.2)	250 (100.0)
ชลบุรี	74 (29.6)	131 (52.4)	45 (18.0)	250 (100.0)

Chi – Square = 25.666, df = 2, Sig = .000

จากตารางที่ 18 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำส่วนใหญ่อยู่จังหวัดอยุธยา

1.12 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 19

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อกิจกรรม			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ชาย	47 (20.4)	115 (50.0)	68 (29.6)	230 (100.0)
หญิง	65 (24.1)	140 (51.9)	65 (24.1)	270 (100.0)

Chi – Square = 2.226, df = 2, Sig. = .329

จากตารางที่ 19 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ
กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่
ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

1.13 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพา
ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพา
ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 20

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อกิจกรรม			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกินประถมศึกษา	83 (39.0)	91 (42.7)	39 (18.3)	213 (100.0)
มัธยมศึกษา	19 (11.7)	91 (55.8)	53 (32.5)	163 (100.0)
อนุปริญญาขึ้นไป	10 (8.1)	73 (58.9)	41 (33.9)	124 (100.0)

Chi – Square = 60.583, df = 4, Sig. = .000

จากตารางที่ 20 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.14 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 21

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อกิจกรรม			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัท/ ธนาคาร	9 (16.7)	33 (61.1)	12 (22.2)	54 (100.0)
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	14 (13.9)	51 (50.5)	36 (35.6)	101 (100.0)
รับจ้างทั่วไป	57 (24.1)	118 (49.8)	62 (26.2)	237 (100.0)
นักเรียน/ นักศึกษา / แม่บ้าน /อื่น ๆ	32 (29.6)	53 (49.1)	23 (21.3)	108 (100.0)

Chi – Square = 12.776, df = 6, Sig. = .047

จากตารางที่ 21 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมส่วนใหญ่มี อาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ ธนาคาร และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

1.15 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน

ตารางที่ 22

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อกิจกรรม			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกิน 5,000 บาท	70 (38.7)	81 (44.8)	30 (16.6)	181 (100.0)
5,001 – 10,000 บาท	29 (13.3)	129 (59.2)	60 (27.5)	218 (100.0)
มากกว่า 10,000 บาท	13 (12.9)	45 (44.6)	43 (42.6)	101 (100.0)

Chi – Square = 55.211, df = 4, Sig. = .000

จากตารางที่ 22 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

1.16 ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่อยู่จังหวัด ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

ตารางที่ 23

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
อยุธยา	9 (3.6)	78 (31.2)	163 (65.2)	250 (100.0)
ชลบุรี	11 (4.4)	73 (29.2)	166 (66.4)	250 (100.0)

Chi – Square = .393, df = 2, Sig. = .822

จากตารางที่ 18 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ
กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

1.17 ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ต่างกัน

HO: ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ต่างกัน

ตารางที่ 24

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ชาย	5 (2.2)	73 (31.7)	152 (66.1)	230 (100.0)
หญิง	15 (5.6)	78 (28.9)	177 (65.6)	270 (100.0)

Chi – Square = 3.890, df = 2, Sig. = .143

จากตารางที่ 24 พบว่า Sig. > 0.05 จึงยอมรับ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ
กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่
ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

1.18 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพา
ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพา
ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

ตารางที่ 25

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกินประถมศึกษา	17 (8.0)	70 (32.9)	126 (59.2)	213 (100.0)
มัธยมศึกษา	1 (0.6)	51 (31.3)	111 (68.1)	163 (100.0)
อนุปริญญาขึ้นไป	2 (1.6)	30 (24.2)	92 (74.2)	124 (100.0)

Chi – Square = 19.814, df = 4, Sig. = .001

จากตารางที่ 25 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.19 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

ตารางที่ 26

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ / พนักงานบริษัท/ ธนาคาร	0 (0.0)	14 (25.9)	40 (74.1)	54 (100.0)
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	1 (1.0)	23 (22.8)	77 (76.2)	101 (100.0)
รับจ้างทั่วไป	13 (5.5)	73 (30.8)	151 (63.7)	237 (100.0)
นักเรียน/ นักศึกษา / แม่บ้าน/ อื่น ๆ	6 (5.6)	41 (38.0)	61 (56.5)	108 (100.0)

Chi – Square = 14.579, df = 6, Sig. = .024

จากตารางที่ 26 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ HO ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีอาชีพ ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว

1.20 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน

ตารางที่ 27

จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
จากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองฯ จากสื่อมวลชน			
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ	รวม
ไม่เกิน 5,000 บาท	17 (9.4)	61 (33.7)	103 (56.9)	181 (100.0)
5,001 – 10,000 บาท	2 (0.9)	69 (31.7)	147 (67.4)	218 (100.0)
มากกว่า 10,000 บาท	1 (1.0)	21 (20.8)	79 (78.2)	101 (100.0)

Chi – Square = 29.101, df = 4, Sig. = .000

จากตารางที่ 27 พบว่า Sig. < 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน และเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน เป็นประจำส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

2.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 28

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
อยุธยา	250	4.3200	.57312	5.860	.000
ชลบุรี	250	4.0613	.39831		

จากตารางที่ 28 พบว่า ปฏิเสธ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดอยุธยา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดชลบุรี

2.2 ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีเพศ ต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 29

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	230	4.2543	.48925	2.593	.010
หญิง	270	4.1364	.52134		

จากตารางที่ 29 พบว่า ปฏิเสธ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่าเพศหญิง

2.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 30

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เกินประถมศึกษา	213	4.0908	.47013	7.386	.001	- มัธยมศึกษามากกว่าไม่เกินประถมศึกษา - อนุปริญญาขึ้นไปมากกว่า ไม่เกินประถมศึกษา
มัธยมศึกษา	163	4.2546	.49355			
อนุปริญญาขึ้นไป	124	4.2782	.56738			

จากตารางที่ 30 พบว่า ปฏิเสธ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา

2.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 31

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท	54	4.1914	.68940	2.873	.036	- ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัวมากกว่า/ นักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/อื่น ๆ
ค้าขาย	101	4.2970	.43436			
รับจ้างทั่วไป	237	4.1906	.53734			
นักเรียน/นักศึกษา/ แม่บ้าน/อื่น ๆ	108	4.0910	.37744			

จากตารางที่ 31 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อาชีพแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ นักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ

2.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 32

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เกิน 5,000 บาท	181	4.0212	.46349	22.004	.000	- รายได้ 5,001-10,000 มากกว่าไม่เกิน 5,000 บาท
5,001-10,000 บาท	218	4.2278	.46050			- รายได้มากกว่า 10,000 บาท มาก กว่าไม่เกิน 5,000 บาท รายได้มากกว่า 10,000 บาทมากกว่า 5,001- 10,000 บาท
มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	101	4.4142	.58671			

จากตารางที่ 32 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาทและมากกว่า 10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อ เดือนมากกว่า 10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,001- 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

3.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 33

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
อยุธยา	250	1.0554	.61210	-.072	.943
ชลบุรี	250	1.0594	.62740		

จากตารางที่ 33 พบว่า ขอมรับ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. > 0.05)

3.2 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 34

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
ชาย	230	1.1130	.62506	1.858	.064
หญิง	270	1.0101	.61131		

จากตารางที่ 34 พบว่า ขอมรับ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีส่วนในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. > 0.05)

3.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 35

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เกิน ประถมศึกษา	213	1.0349	.62234	.829	.420	-
มัธยมศึกษา	163	1.0386	.57144			
อนุปริญญาขึ้นไป	124	1.1210	.67254			

จากตารางที่ 35 พบว่า ขอมรับ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. > 0.05)

3.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 36

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัท/ธนาคาร	54	.8862	.64689	8.672	.000	- อาชีพค้าขาย/ธุรกิจ
ค้าขาย	101	1.3013	.61075			- ส่วนตัวมากกว่าอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
รับจ้างทั่วไป	237	1.0536	.58869			- อาชีพค้าขาย/ธุรกิจ
นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ	108	.9233	.61528			- ส่วนตัวมากกว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป
						- อาชีพค้าขาย/ธุรกิจ
						- ส่วนตัว/นักเรียน
						นักศึกษา/แม่บ้าน /อื่น ๆ

จากตารางที่ 36 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ธนาคาร มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอาชีพรับจ้างทั่วไป และมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ

3.5 ผู้ที่มีรายได้อ่อนแอ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่มีรายได้อ่อนแอ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้ที่มีรายได้อ่อนแอ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ตารางที่ 37

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เกิน 5,000 บาท	181	.9321	.64199	9.780	.000	- ผู้มีรายได้ 5,001-10,000 บาทมากกว่าไม่เกิน 5,000 บาท
5,001-10,000 บาท	218	1.0649	.56631			- ผู้มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทมากกว่าผู้มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท
มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	101	1.2659	.063472			- ผู้มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทมากกว่าผู้มีรายได้ 5,001-10,000 บาท

จากตารางที่ 37 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาทและมากกว่า 10,000 บาท จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีรายได้ ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,001- 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

4.1 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคลแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคลแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 38

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล

การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อบุคคล	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	98	4.2585	.54894	1.105	.332	-
นาน ๆ ครั้ง	259	4.1699	.49902			
เป็นประจำ	143	4.1818	.50075			

จากตารางที่ 38 พบว่า ขอมรับ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล จะมีความเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. > 0.05)

4.2 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 39

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ

การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อเฉพาะกิจ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	90	3.9778	.46755	13.944	.000	-การเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้งมากกว่าไม่ เคยเปิดรับข่าวสาร
นาน ๆ ครั้ง	263	4.1863	.51969			-การเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้งมากกว่า การเปิดรับเป็นประจำ
เป็นประจำ	147	4.3288	.472199			-การเปิดรับข่าวสาร เป็นประจำมากกว่า เปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง

จากตารางที่ 39 พบว่า ปฏิเสธ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล นาน ๆ ครั้ง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและมากกว่าเปิดรับข่าวสารเป็นประจำเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง

4.3 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 40

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม

การเปิดรับข่าวสารฯ จากสื่อกิจกรรม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่าง
ไม่เคยเลย	112	3.9896	.49939	13.640	.000	-การเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้งมากกว่า ไม่เคยเปิดรับ
นาน ๆ ครั้ง	255	4.2137	.45411			-การเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง
เป็นประจำ	133	4.3158	.56974			มากกว่าเปิดรับ ข่าวสารเป็นประจำ

จากตารางที่ 40 พบว่า ปฏิเสธ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม จะมีความเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม นาน ๆ ครั้ง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเป็นประจำเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม

4.4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 41

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	20	4.0167	.45209	2.814	.061	-
นาน ๆ ครั้ง	151	4.1369	.45546			
เป็นประจำ	329	4.2259	.53307			

จากตารางที่ 41 พบว่า ยอมรับ HO กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน จะมีความเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. > 0.05)

สมมติฐานข้อที่ 5 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

5.1 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

HO: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคลแตกต่างกัน การมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคล แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 42

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	98	.6880	.54170	41.177	.000	-เปิดรับข่าวสารนานๆ ครั้งมากกว่าไม่เคยเปิดรับข่าวสาร
นาน ๆ ครั้ง	259	1.0270	.59074			-เปิดรับข่าวสารเป็นประจำมากกว่าไม่เคยเปิดรับข่าวสาร
เป็นประจำ	143	1.3656	.56679			-เปิดรับข่าวสารเป็นประจำมากกว่าเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง

จากตารางที่ 42 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลนาน ๆ ครั้ง และเปิดรับข่าวสารเป็นประจำมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง

5.2 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

ตารางที่ 43

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ

การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อเฉพาะกิจ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	90	.9079	.66605	37.928	.000	-เปิดรับข่าวสารเป็น ประจำมากกว่าไม่ เคยเปิดรับข่าวสาร -เปิดรับข่าวสารเป็น ประจำมากกว่า เปิดรับนาน ๆ ครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	263	.9136	.56780			
เป็นประจำ	147	1.4062	.53653			

จากตารางที่ 43 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ การมีความเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ เป็นประจำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และมากกว่าเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ

5.3 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ กิจกรรม แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ แตกต่างกัน

H1 : ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อ
กิจกรรม แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
แตกต่างกัน

ตารางที่ 44

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม

การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อกิจกรรม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	112	.8814	.59935	42.286	.000	-เปิดรับข่าวสารเป็น ประจำมากกว่าไม่เคย เปิดรับข่าวสาร -เปิดรับข่าวสารเป็น ประจำมากกว่า เปิดรับ ข่าวสารนาน ๆ ครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	255	.9311	.57267			
เป็นประจำ	133	1.4479	.55266			

จากตารางที่ 44 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ
พึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพา
ตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่
เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม เป็นประจำการมีส่วน
ร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับ
ข่าวสาร และเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้งเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ
กิจกรรม

5.4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชน
แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

H_0 : ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จาก
สื่อมวลชน แตกต่างกัน การมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่
แตกต่างกัน

H1: ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชน แตกต่างกัน การมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่าง

ตารางที่ 45

ตารางการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากจากสื่อมวลชน

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	Sig.	คู่ที่แตกต่างกัน
ไม่เคยเลย	20	.9214	.79940	36.259	.000	-เปิดรับข่าวสารเป็นประจำมากกว่าไม่เคยเปิดรับข่าวสาร -เปิดรับข่าวสารเป็นประจำมากกว่า เปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	151	.7332	.50674			
เป็นประจำ	329	1.2145	.95944			

จากตารางที่ 45 พบว่า ปฏิเสธ H_0 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน เป็นประจำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา” มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ
- ศึกษาแนวคิดและกระบวนการของประชาชน ในการส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา
- ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เพื่อการส่งเสริมภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา
- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ กับการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองที่ยั่งยืนจากสื่อกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อและสื่อมวลชนเกี่ยวกับการสร้างภูมิปัญญาไปสู่การพึ่งพาตนเองของชุมชน โดยเลือกศึกษาจังหวัดที่มีชื่อเสียงและเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น คือภาคกลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคตะวันออกที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 500 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ร้อยละและค่าเฉลี่ยเพื่ออธิบายภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับ

การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้แก่ค่า t-test One Way Anova และค่าไคสแควร์ จากการศึกษาสรุป ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังทางประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 500 คน เป็นเพศหญิง 270 คน คิดเป็นเป็นเพศชาย 230 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น อาชีพรับจ้างทั่วไป และมีรายได้ต่อเดือน 5,001–10,000 บาท จำนวน 218 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง” พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการบริโภคสินค้าและบริการไม่ควรบริโภคจนเกิดกิเลส และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีรากฐานมาจากคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง ” ในระดับมาก

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อในประเด็นต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา จากสื่อมวลชน เช่นวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และเมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากสื่อต่าง ๆ โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารจากสื่อ ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดธุรกิจชุมชนครบวงจร (ผลิต-แปรรูป-ขาย- บริโภค) และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อบุคคล แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่จังหวัดอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเป็นประจำ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี

1.2 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

1.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกัน

1.6 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี และกลุ่มตัวอย่างที่รับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัด อยุธยา

1.7 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจําส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

1.8 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจํา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1.9 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ ธนาคารและกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ เป็นประจํา ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

1.10 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจํา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

1.11 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจําส่วนใหญ่อยู่จังหวัดอยุธยา

1.12 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

1.13 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.14 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ ธนาคาร และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

1.15 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

1.16 ผู้ที่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

1.17 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน

1.18 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

1.19 ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว

1.20 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดอยุธยา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดชลบุรี

2.2 ผู้ที่เพศ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าเพศหญิง

2.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอนุปริญญาขึ้นไป จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา

2.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ

2.5 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001

– 10,000 บาทและมากกว่า 10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีรายได้อต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือนมากกว่า 5,001 – 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

3.1 ผู้ที่อยู่จังหวัด แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้ที่มีเพศ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน

3.4 ผู้ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท/ ธนาคาร และมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ แม่บ้าน/ อื่น ๆ

3.5 ผู้ที่มีรายได้อต่อเดือน แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาทและมากกว่า 10,000 บาท การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาทและกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่มีเป็ครับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

การพึ่งพาตนเอง เพื่อการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง

5.2 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และเปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ

5.3 ผู้ที่มีเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรมแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อกิจกรรมเป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และได้เปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม

5.4 ผู้ที่มีเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชนแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและได้รับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมได้ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดและมีการศึกษา แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง จากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคลเป็นประจำ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่จังหวัดชลบุรี และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

ผู้ที่อยู่จังหวัด เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสาร และเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่จังหวัดชลบุรี เพศหญิง มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ และรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ผู้ที่เปิดรับข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญาขึ้นไป อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัท ชนาคกร มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจเป็นประจำ ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพศชาย มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับจ้างทั่วไป และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

ผู้ที่อยู่จังหวัด ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อกิจกรรม แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดชลบุรี มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ และรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ส่วนผู้ที่เปิดรับข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง มีอาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัท/ชนาคกร รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารฯ เป็นประจำ จากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการศึกษาระดับอนุปริญาขึ้นไป อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

ผู้ที่อยู่จังหวัด ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เปิดรับข่าวสารฯ และเปิดรับข่าวสารนาน ๆ ครั้ง จากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ และรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเป็นประจำ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญาขึ้นไป อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และกิจกรรมการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงของแต่ละกลุ่มสังคม ก็จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กล่าวคือ

กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกันการจะมีพฤติกรรมและความสนใจในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจเดียวกันจะมี

พฤติกรรม ความเชื่อและทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคมของ เดอเฟลอร์ ที่ว่า ประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนที่คล้ายคลึงกัน และมีความสนใจและพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน ส่วนประชาชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม กิจกรรม การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จะมีทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม และความสนใจที่แตกต่างกัน ตามแต่ละกลุ่มสังคม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดชลบุรี จะมีสภาพแวดล้อมทางสังคมและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน หรืออยู่จังหวัดเดียวกัน แต่อยู่ในกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน ก็จะมีพฤติกรรมความสนใจการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนแตกต่างกันไปตามสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละกลุ่มสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ของ พีระ จิระ โสภณ ที่ว่า ผู้ที่รับสาร จะมีกระบวนการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ที่ไม่เหมือนคือ ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจในการเปิดรับข่าวสารตามความสนใจ หรือมีเนื้อหาสอดคล้องกับความเชื่อ ทัศนคติของตน เลือกตีความ หรือเลือกจำข่าวสารตามเนื้อหาที่ตนสนใจ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อคล้ายคลึงกัน กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะเปิดรับข่าวสาร แตกต่างกัน ตามสภาพของแต่ละกลุ่มสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความแตกต่างกัน ระหว่างปัจเจกบุคคล ของเดอเฟลอร์ ที่ว่า ผู้รับสารจากสื่อมวลชนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยม ความสนใจการเปิดรับข่าวสารหรือตีความหมายของปัจเจกบุคคล คือความแตกต่างด้านจิตวิทยาส่วนบุคคล แตกต่างด้านการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางสังคม ก็จะมีการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันไป

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ที่มีภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยผู้ที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่าผู้ที่อยู่จังหวัดชลบุรี เพศชาย จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา ผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่าผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000-10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า

10,000 บาท จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดชลบุรี มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านสภาพและบทบาททางสังคม วัฒนธรรม และกิจกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน

กล่าวคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเมืองสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมทางสังคม ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ทักษะคิด และความเชื่อในทางพุทธศาสนา จึงยึดหลักในการดำเนินชีวิตแบบพุทธเศรษฐศาสตร์ คือมีความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความพอประมาณ เน้นความพอสมควร นั้นมีรากฐานความคิดจากคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าผู้ที่อยู่จังหวัดชลบุรี

ส่วนเพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิง ถูกกำหนดบทบาททางสังคมที่แตกต่างกัน กล่าวคือเพศหญิง ส่วนใหญ่จะมีบทบาททางสังคมน้อย อาจเนื่องจากการกิจต้องดูแลครอบครัว จึงมีความคิด ค่านิยม และทักษะคิดที่แตกต่างกัน เพศชายจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร. ประมะ สตะเวทิน ที่ว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องความคิด ค่านิยม ทักษะคิด ทั้งนี้ เพราะ วัฒนธรรมและสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษารายได้ต่อเดือนสูงมีอาชีพที่ดีและมั่นคง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษา รายได้ต่อเดือนน้อย และมีอาชีพที่ไม่แน่นอน ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาคือ มีรายได้ต่อเดือนสูง และมีอาชีพที่มั่นคงจึงมีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ดีย่อมมีโอกาสได้รับข่าวสาร และเลือกรับข่าวสาร ตามความสนใจและความต้องการและเป็นประโยชน์ใช้สอยของตนเองได้ จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่างกัน ตามสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของแต่ละกลุ่มสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร. ประมะ สตะเวทิน ที่ว่าผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ คือ มีอาชีพ รายได้ เชื่อชาติ ตลอดจนภูมิหลังครอบครัวเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีวัฒนธรรมต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะคิด ค่านิยม เป้าหมายและพฤติกรรมที่ต่างกัน และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า จะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะผู้ที่มีความรู้กว้างขวางและ

เข้าใจสารได้ดี จะมีความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการศึกษาน้อยกว่า

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ที่มีภูมิลำเนาทางประชากรศาสตร์ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/อื่น ๆ และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับที่ดี จะมีสถานภาพ และบทบาททางสังคมที่ดี มีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่มีลักษณะการพึ่งพาตนเอง ประกอบกับมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ทำให้มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคมที่น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีกลุ่มสังคมของ เดอเฟลอร์ ที่ว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่คล้ายคลึง มีความสนใจและมีพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจ นาน ๆ ครั้ง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและมากกว่าเปิดรับข่าวสารเป็นประจำ และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประจำ จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจที่ดี ย่อมมีความพร้อมและมีโอกาสในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจมาก ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสเปิดรับข่าวสารจากสื่อเกี่ยวกับ การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจน้อยกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อ กิจกรรม นาน ๆ ครั้ง จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารและมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคม ของเคอเฟลอร์ ที่ว่าประชาชน ที่มีลักษณะทางสังคมในกลุ่มเดียวกัน จะมีความสนใจ หรือพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจาก สื่อ แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แตกต่าง กัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อบุคคล นาน ๆ ครั้ง และเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประจำ การมี ส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคย เปิดรับข่าวสารฯ และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ เปิดรับข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อเฉพาะกิจและสื่อมวลชน เป็นประจำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการ พึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับข่าวสารฯ และเปิดรับ ข่าวสารฯ นาน ๆ ครั้ง

จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อต่าง ๆ มาก ย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน มากกว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจากสื่อต่าง ๆ น้อย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนน้อย ส่วนมากจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคมที่ไม่เอื้ออำนวย ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อฯ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนได้ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดความแตกต่างด้านประชากรศาสตร์ ที่ว่าลักษณะพฤติกรรมการสื่อสารของ บุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน จึงน่าจะแตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละ กลุ่มประชากรย่อมจะมีกิจกรรมการดำเนินชีวิต ตลอดจนเวลาว่าง แตกต่างกัน จากการศึกษา ลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระพุทธศาสนา” ผู้วิจัยเห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีรากฐานมาจากคำสอนทางพุทธศาสนา ที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อมวลชน และโดยภาพรวมเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน จากสื่อต่าง ๆ ระดับปานกลาง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนในท้องถิ่น ระดับปานกลาง

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย จึงขอเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

1. ควรกำหนดแผนและกลยุทธ์ในการเผยแพร่ข่าวสารของทางราชการ เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจ และสนใจเปิดรับสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนมากขึ้น
2. ควรกำหนดแนวทางในการสร้างกระบวนการทัศน์ และยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน
3. ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน และรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญา ในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1.1 หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครปฐม, 2540.
- ขวัญเรือน กิตติวัฒน์. แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร. ในพลศาสตร์ของการสื่อสาร, หน่วยที่ 2 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- จุมพล รอดคำดี. การสื่อสารเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์. วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย. กรุงเทพฯ : พุทธบูชาการพิมพ์, 2526.
- ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2540.
- ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์. “การพัฒนาที่ยั่งยืน”, ในวิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย : วิธีใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนไทย, 2537.
- พีระ จิระโสภณ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน ในหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 11 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- สมพร เทพสิทธิ์. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สภายวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ, 2538.
- เสถียร เชยประทับ. การสื่อสารกับการพัฒนาประเทศ : เน้นเฉพาะประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- _____. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย. เอกสารคำบรรยายวิชาหลักทฤษฎีการสื่อสาร, 2544.

สุภางค์ จันทวานิชและวิศนี ศิลตระภูท. “การพัฒนาแนวคิดและเครื่องชี้วัดสังคมและคุณภาพชีวิต ในต่างประเทศ” ในการพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539.

1.2 งานวิจัย/วิทยานิพนธ์

เชียรริดา มฤคทัต. ศึกษาการเปิดรับ ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกร กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2544.

บำรุง สุขพรรณ. พฤติกรรมการรับฟังข่าวสารวิทยุกระจายเสียงและที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงราย. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

_____. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของสมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

_____. อิทธิพลของสื่อมวลชนในการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม กระบวนการพัฒนาชนบท. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

สุวธิดา ตรงดี. การเปิดรับข่าวสารความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ในข่าวสารการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในศูนย์การศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

อภิชัย พันธเสน. “เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง” กับการวิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2542.

2. ภาษาอังกฤษ

De Fleur, Melvin L, **Theories of Mass Communication**. Second Edition, New York : David McKay Co., 1970.

- John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein, **Media Message and Man**, New Perspect in Communication, New York : David McKay company Inc., 1971.
- Loy David R. **“Buddhism and Poverty”** *Kyoto Journal*. No. 41 Summer, 1999.
- Mc Quail, Dennis, Jay G. Blumler and J.R. Brown **“The Television Audience : A Revised Perspective”** in Dennis McQuail (ed.) **Sociology of Mass Communication**. Harondworth : Penguin, 1972.
- Payutto P.A. **Buddhist Economics : A Middil Way for the Market Place**. Bangkok : Buddhamma Foundation, July, 1994.
- Schramm, Wilbur. **“Nature of Communication Between Humans”** in the Process and Effects of Mass Communication Wilbure Schramm and Donald F. Roberts Eds. Urbana : Random House, 1983.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสอบถาม

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนา
ภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา”

คำชี้แจง : กรุณากรอกข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ หรือทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความ
ที่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 : ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์

1. จังหวัด

1. พระนครศรีอยุธยา 2. ชลบุรี

2. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

3. ระดับการศึกษา

1. น้อยกว่าประถมศึกษา 2. ประถมศึกษาตอนต้น
 3. ประถมศึกษาตอนปลาย 4. มัธยมศึกษาตอนต้น
 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย 6. อนุปริญญา / ปวช. / ปวส.
 7. ปริญญาตรี 8. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัท/ธนาคาร
 3. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว 4. รับจ้างทั่วไป
 5. นักเรียน/นักศึกษา 6. แม่บ้าน
 7. อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้ส่วนตัวต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,001-10,000 บาท
 3. 10,001-15,000 บาท 4. 15,001-20,000 บาท
 5. 20,001-25,000 บาท 6. 25,001-30,000 บาท
 7. มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 : แนวคิดและกระบวนการทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา
ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบให้ครบทุกประเด็น)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6.1 การพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นั้น มีรากฐาน มาจากคำสอนพระพุทธศาสนา เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือทางสายกลาง					
6.2 “ปัญญา” เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ มากกว่า “ทุน”					
6.3 “ไตรสิกขา” ที่ประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา จะให้ผลผลิต ที่เป็นความสุขหรือ ช่วยลดความทุกข์ให้น้อยลง					
6.4 สินค้าหรือบริการต่าง ๆ เพื่อการบริโภค ควรมีเพียงพอต่อการรักษากระบวนการผลิต ให้ดำเนินต่อไปได้หรือไม่ “ลักษณะที่ยั่งยืน”					
6.5 การบริโภคสินค้าและบริการควรบริโภค แต่พอประมาณ เพื่อไม่ให้เกิด “ความทุกข์ ทรมาน” กับตนเอง					
6.6 การบริโภคสินค้าและบริการ ไม่ควร บริโภคมามากเกินไป จนเกิดเป็น “กิเลส”					

ตอนที่ 3 : แนวคิดและกระบวนการทัศนของประชาชนเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

7. ท่านมีพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา จากสื่อต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบให้ครบทุกสื่อ)

สื่อ	ระดับ		
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
7.1 สื่อบุคคล เช่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/พระสงฆ์/ครู/อบต. เป็นต้น			
7.2 สื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ/ใบปลิว/แผ่นป้าย/ป้ายผ้า/โปสเตอร์/สติ๊กเกอร์ เป็นต้น			
7.3 สื่อกิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการ/การเดินขบวน/การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น			
7.4 สื่อมวลชน เช่น วิทยุกระจายเสียง/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ เป็นต้น			

ตอนที่ 4 : การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนต่อไปนี้ในระดับใด

กิจกรรม	ระดับ		
	ไม่เคยเลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็นประจำ
8.1 ช่วยผลักดันให้คนในชุมชนลดการใช้ทรัพยากรภายนอกท้องถิ่น และหันมาใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น แทน อันเป็น “การพึ่งพาตนเอง”			
8.2 ช่วยประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อเป็น “การอุ้มชูกันของชุมชน”			
8.3 ช่วยผลักดันให้ “องค์กรชุมชน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาของชุมชน			
8.4 ช่วยส่งเสริมให้ “กิจกรรมของชุมชน” เป็นเครื่องมือสร้าง “กระบวนการเรียนรู้” และ “การจัดการร่วมกัน”			
8.5 ช่วยส่งเสริมให้ “การพัฒนาอาชีพที่หลากหลาย” เพื่อเป็น “ทางเลือก” ของคนในชุมชน			
8.6 ช่วยส่งเสริมให้เกิด “การรวมกลุ่ม” และ “การสร้างเครือข่าย” ของคนในชุมชน			
8.7 ช่วยส่งเสริมให้เกิด “ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร” (ผลิต-แปรรูป-ขาย-บริโภคในชุมชนเอง)			

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

- ชื่อ นายบำรุง ชื่อสกุล สุขพรรณ
ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 33/1032 หมู่บ้าน ต.รวมโชค ซอยโชคชัย 4 ซอย 24 เขตลาดพร้าว
กรุงเทพฯ 10230 โทร. 0-2538-1446
ที่ทำงาน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2613-2704
- ประวัติการศึกษา
 - เตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนโพธิสารศึกษา พ.ศ.2506
 - ประกาศนียบัตรวิชาการหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2514
 - วารสารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2517
 - สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2522
 - ประกาศนียบัตรการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยทุนสหประชาชาติ ณ กรุงมนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ค.ศ.1984 (ทุน UNDP.)
 - ศึกษาดูงานประเทศต่าง ๆ ด้านสื่อสารมวลชน สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และการศึกษา ดังนี้
 - สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองปักกิ่ง เมืองคุนหมิง เมืองเซี่ยงไฮ้ เมืองฮองกง เมืองกัวหลิน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน (ไต้หวัน) สาธารณรัฐเยอรมัน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ออสเตรีย ประชาธิปไตย ประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) สาธารณรัฐประชาชนเกาหลี (เกาหลีใต้) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สาธารณรัฐประชาชนเวียดนาม เชียงไฮ้ ออสเตรเลีย เป็นต้น เพิ่มความรู้ประสบการณ์การบริหารและการจัดการให้มีประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างดียิ่ง
- ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 สาขาวิชาวิทยุและโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ตำแหน่งบริหาร ในอดีตดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักเสริมศึกษา และบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4 สมัย
 - สมัยที่ 1 2534-2537
 - สมัยที่ 2 2537-2540
 - สมัยที่ 3 2543-2545

- สมัยที่ 4 2546-14 พฤษภาคม 2549
- บริหารงานและจัดการฝึกอบรม มุ่งผลงานเป็นสำคัญ “ผลงานก้าวหน้า พัฒนามวลชน ก้าวไกล เสริมศึกษา : มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อมวลชน”
- 5. ผลงานด้านการบรรยายและตำแหน่งวิชาการ
 - รองศาสตราจารย์ ในคณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2526
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ในคณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2523
 - อาจารย์ประจำ ในคณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2517
 - (เริ่มรับราชการ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2507 สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
 - โอนมารับราชการที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี พ.ศ.2513 สังกัดกองห้องสมุด สำนักงาน
 - เลขาธิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
- 6. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และรางวัลพิเศษ
 - ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญจักรพรรดิมาลา ปี พ.ศ.2532
 - ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ชั้นมหาประถมภรณ์ช้างเผือก (ม.ว.ช. ปี 2542)
 - ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นนักบริหารดีเด่นประเภทข้าราชการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม จาก มูลนิธิพัฒนาสังคม เมื่อปี พ.ศ.2538
 - ได้รับเข็มเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี 2546
 - ได้รับการประกาศเกียรติคุณรางวัล “เพชรสยาม” จากมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏจันทรเกษม 2547
 - ได้รับเกียรติบัตรเป็นศิษย์เก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในโอกาส 70 ปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2547
 - ได้รับโล่เกียรติคุณและประกาศนียบัตรผู้ทำคุณประโยชน์ดีเด่น จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปี 2547
 - ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณชั้น 2 จากสภากาชาดไทย ปี 2547
 - ได้รับ โล่เชิดชูเกียรติจากสมาคมเสริมศึกษาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2547
 - ได้รับเกียรติบัตรประกาศนียบัตรรางวัลชนะเลิศการตั้งชื่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ บริเวณ ชื่อ “ลาน โคม” ประจำปี 2548
 - ได้รับ โล่ประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของจังหวัดชัยนาท ในฐานะดำรงตน “ครองตน ครองคน ครองงาน” นักบริหารดีเด่นที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดชัยนาท ซึ่งถือว่าเป็นบุคคล ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2548

7. ประสบการณ์และมีความชำนาญ

1. กรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีหน้าที่อำนวยการเรียนการสอนระดับบัณฑิตวิทยาลัย (ปริญญาโท) ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. เป็นผู้บรรยาย (ถวายความรู้)

เป็นผู้ถวายความรู้แก่พระสงฆ์โครงการถวายความรู้พระสงฆ์ของกรมการศาสนาทั่วประเทศ ระหว่างปี 2534-2539

เป็นผู้ถวายความรู้แก่พระสงฆ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทยในการถวายความรู้ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2534-2549

เป็นผู้ถวายความรู้ในระดับปริญญาโทของสาขาธรรมนิเทศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 3 วิชา คือ วิชาสื่อเพื่อการสื่อสาร 2. ทฤษฎีการสื่อสาร 3. การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ (ตลอดปีการศึกษา 2540-2549)

3. จัดถวายความรู้พระสงฆ์ทั่วประเทศ

จัดถวายความรู้พระสงฆ์ทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมความรู้พระสงฆ์เกี่ยวกับ

1. กฎหมายทั่วไป พ.ร.บ. คณะสงฆ์
2. การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย มรดกไทย
3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคม
4. บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะผู้นำชุมชนและสังคม

เริ่มจัดถวายความรู้ตั้งแต่ปี 2534-2549 จำนวน 126 รุ่น มีพระสงฆ์ผ่านการอบรมประมาณ 40,000 รูป ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างปี 2534-2540 และระหว่างปี 2543-2549 ซึ่งโครงการถวายความรู้พระสงฆ์จัดถวายความรู้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสงขลา จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดลำปาง และจังหวัดเลย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดจันทบุรี

8. การเรียนการสอน วิชาในคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. เป็นผู้บรรยายวิชาในระดับปริญญาตรี 2 วิชา คือ

-วิชาข่าววิทยุและโทรทัศน์ 1 เป็นวิชาข่าววิทยุเบื้องต้นของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นวิชาสำคัญยิ่งของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

-เป็นผู้บรรยายวิชาข่าววิทยุและโทรทัศน์ 2 ซึ่งเป็นวิชาบังคับในสาขาวิชาวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และความรู้ในการประกอบอาชีพทางด้านวิทยุและโทรทัศน์ ประกอบอาชีพเป็นนักข่าว นักเขียนข่าวและผู้รายงานข่าว รวมทั้งเป็นผู้ประกาศข่าวในวิชาสื่อสารมวลชน เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพอย่างยิ่ง

2. เป็นผู้บรรยายในระดับปริญญาโท บรรยายในระดับบัณฑิตศึกษาของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน วิชาสัมมนาเทคโนโลยีการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงสังคม และวิชาสื่อมวลชนกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นวิชาระดมความคิดเสริมความรู้การทำงาน การนำประโยชน์ไปใช้ รวมทั้งสร้างกระบวนการทัศนในการทำงาน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และการประกอบอาชีพ ให้เจริญก้าวหน้าตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

9. การบรรยายสถาบันการศึกษาทั่วไป

เป็นผู้บรรยายตามสถาบันการศึกษา อาทิ สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเอกชนทั่วไป

10. ประสบการณ์การวิจัย

งานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จ

1. ทำวิจัยเรื่อง “การตัดสินใจในการเลือกสัญชาติของชาวจีนในกรุงเทพมหานคร” ปี 2518

2. ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การวางแผนครอบครัวของประชาชน” (The Roles of Media in diffusion of family Planning Information) ได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี 2521 จัดพิมพ์เผยแพร่ในข่าวสภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับเดือนกันยายน 2523 และพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร วารสารศาสตร์ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 2 เล่มที่ 1 เดือนเมษายน 2524

3. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรับฟังของสารวิทยุกระจายเสียงและผลที่มีต่อการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยุกระจายเสียงกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) จังหวัดเชียงราย (Use of Broadcasting Information and its effect on rural development in a Thai Village : A Case Study of 914 Broadcastion stational security Command (NSC) in Chiang Rai) ได้รับเงินอุดหนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2525 จัดพิมพ์เป็นเอกสารการวิจัยหมายเลข 9 สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2523 และพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร วารสารศาสตร์ ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 1 เล่มที่ 1 เดือนตุลาคม 2523

4. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรับข่าวสารของเยาวชนในชนบทและผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีที่รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในจังหวัดชลบุรี Use of Printed Media its effect on rural

development in a Thai Village : A case study of the students in secondary school and local newspaper in Chonburi) ได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี 2523 จัดพิมพ์เผยแพร่ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี 2524 และพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร “วารสารศาสตร์” ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ “ไทยรัฐ 2525” สำนักพิมพ์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 2525 จัดพิมพ์ใน “ข่าวสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ” ปีที่ 23 ฉบับที่ 240 เดือนมิถุนายน 2525

5. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทและผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมในการเผยแพร่ ฟื้นฟู พัฒนาความคิดจิตใจและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อประชาชนในชนบท” ปีงบประมาณ 2525 ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์เผยแพร่เดือนเมษายน 2525

6. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท” ปีงบประมาณ 2524 ได้รับทุนอุดหนุนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์เผยแพร่เดือน กรกฎาคม 2525

7. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาชนบท” ได้รับทุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ 2526

8. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและประกอบอาชีพของบัณฑิตสาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนในประเทศไทย : ศึกษากรณีบัณฑิตคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (งานวิจัยสถาบันเลขที่ 2734) พิมพ์เผยแพร่ มกราคม 2528

9. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวัฒนธรรมที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมต่อประชาชน” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พิมพ์เผยแพร่ เดือนธันวาคม 2529

10. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้สื่อในการรณรงค์เพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลน” ได้รับทุนอุดหนุน จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่เดือนกันยายน 2541

11. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของสมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพิงตนเองอย่างยั่งยืน” ปี 2543 ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่ในปี 2544

12. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสงฆ์” ปี 2544 ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่ในปี 2544

13. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ศีลธรรมต่อประชาชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย” ปี 2544 ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พิมพ์เผยแพร่ ในปี 2545
14. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของพระสงฆ์ เพื่อการเผยแพร่และรณรงค์ไม่สูบบุหรี่แก่ประชาชนในชนบท” ปีงบประมาณ 2547 พิมพ์เผยแพร่แล้ว
15. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งพาตนเองเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา” ได้รับทุนการวิจัยและสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี 2547 พิมพ์เผยแพร่แล้ว
16. ทำโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษารูปแบบการบริหารและการจัดรายการวิทยุชุมชน เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน” ได้รับทุนการวิจัยและสนับสนุนจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปี 2547 พิมพ์เผยแพร่แล้ว
17. จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทและความสัมพันธ์ของวัดและพระสงฆ์กับผู้สูงอายุ” ได้รับการสนับสนุนจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2548 พิมพ์เผยแพร่แล้ว
18. จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของพระสังฆาธิการ เพื่อเผยแพร่และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ยั่งยืน” ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี 2548 พิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้ว
19. จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการส่งเสริมความรู้ เรื่องการพัฒนาชนบทตามแนวยุทธศาสตร์ชาติ” ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2549 เริ่มดำเนินการตามโครงการ 1 ตุลาคม 2548 จะแล้วเสร็จสมบูรณ์ ภายใน 30 กันยายน 2549
20. จัดทำโครงการวิจัย อีก 3 โครงการ ปีงบประมาณ 2550

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

1. ชื่อ นายบัว ชื่อสกุล พลรัมย์
ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 51/12 หมู่ 9 ต. บางไผ่ ถ.บางแวก ซ.พนาสันต์ 1 เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160
2. ประวัติการศึกษา
 - พธ.บ. (มานุษยสังเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - M.A (Sociology) Poona University of India
 - Ph.D. (Social Science) Maghadh University of India
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
 - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 - เลขานุการ และกรรมการที่ปรึกษาสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพฯ
4. ประสบการณ์การทำงาน
 - ผู้อำนวยการ โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาฯ (2527-2529)
 - อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ และหัวหน้าศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2529-2534)
 - อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาฯ (2534-2540)
 - อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาฯ (2541-2543)
 - อาจารย์สอนโครงการภาคภาษาอังกฤษ ระดับ ม.1-ม.4 โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพฯ (2543-2549)
5. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
 - นักวิจัยแห่งชาติ รหัสประจำตัว 3800-0041
 - โครงการวิจัยเรื่อง “ทัศนะของพระวิทยากรที่มีต่อโครงการพัฒนาเยาวชนภาคฤดูร้อนของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ปี พ.ศ.2534 (ผู้ร่วมวิจัย)
 - เป็นที่ปรึกษา โครงการวิจัยเรื่อง “การวิจัยการสร้างรายวิชากระบวนการคิดที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา หน่วยงานนิเทศ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2536”

- โครงการวิจัยเรื่อง “พระสงฆ์กับบทบาทในการพัฒนาเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทในการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่เยาวชนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์” ปี พ.ศ.2542 (ผู้ร่วมวิจัย)
- เรื่อง “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ศีลธรรมต่อประชาชน ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย” ปี พ.ศ.2546 (ผู้ร่วมวิจัย)
- เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาในการพึ่งตนเองเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวทางพระพุทธศาสนา” ปี พ.ศ.2547 (ผู้ร่วมวิจัย)
- เรื่อง “การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของพระสังฆาธิการเพื่อเผยแพร่และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ยั่งยืน” ปี พ.ศ.2548 (ผู้ร่วมวิจัย)